

Sateenkaariperheet^{ry}

Toimintasuunnitelma 2022

Syyskokouksen 6.11.2021 vahvistama

Sisältö

1.	Johdanto	3
2.	Vaikuttamistyö	4
	2.1. Perhepoliittiset tavoitteet 2018–2022	4
	2.2. Vaikuttamistyön toimenpiteet 2022	5
	2.3. Monimuotoiset perheet -verkosto vaikuttamistyön tukena	7
	2.4. Kansainvälinen vaikuttamistyö	8
	2.5. Yhteistyöverkostojen kehittäminen	9
3.	Ammatillisen työn kehittäminen	10
	3.1. Koulutukset ammattilaisille	10
	3.2. Koulutusmateriaalit ammattilaisille	11
	3.3. Hankkeiden ja erillistointojen tekemä ammatillisen työn kehittäminen	11
	Perhesuhdekeskus -toiminta	11
	Kumppanuusvanhemmuushanke 2021-2024 täyteen vauhtiin	12
4.	Perheiden ja perhettä suunnittelevien neuvonta ja ammatillinen tuki	12
	4.1. Neuvonta- ja tukimateriaalit perheille ja perhettä suunnitteleville	12
	4.2. Yleinen neuvontapalvelu (käytännöllinen ja lainsäädöllinen neuvonta)	12
	4.3. Perhesuhdekeskuksen ammatillinen, psykososiaalinen tuki	13
	4.4. Sateenkaariperheiden perhevalmennus	14
	4.5. Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet	14
5.	Monimuotoista vertaistoimintaa	15
	5.1. Vuositeema 2022–2023 tasa-arvo ja yhdenvertaisuus	15
	5.2. Vertaistoimintaa erityisryhmille	15
	5.3. Rakkaussuhteita vahvistava vertaistoiminta	18
	5.4. Eroauttaminen ja vanhemmuuden tukeminen eron jälkeen	19
	5.5. Läheisten toiminta	20
	5.6. Leirimuotoinen vertaistuki	20
	5.7. Vapaaehtoisesti toteutettu paikallinen vertaistoiminta	21
	5.8. Yhteisöllinen ja kulttuurinen toiminta	23
	Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä	23
	Pride-tapahtumiin perhesisältöjä	23
6.	Vertaistoiminnan kehittäminen	24
7.	Tukipalvelut	27
	7.1. Viestintä	27
	Viestinnän kehittäminen ja kanavat	27
	Vaikuttamisviestintä ja ulkoinen yhteisöviestintä	28
	Jäsenviestintä ja sisäinen yhteisöviestintä	28
	Viestintämateriaalit	29
	7.2. Sateenkaariperheitä ja perhettä suunnittelevia koskevan tiedon kerääminen	29
	7.3. Jäsenpalvelujen kehittäminen	29
	7.4. Hyvä hallinto varmistaa toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden	30
	Seuranta ja arviointi	30
	Henkilöstö	30
	Toimitilat	31
	Talous	31
	Liite 1: Paikallistiemien tarkemmat toimintasuunnitelmat	32
	Liite 2 Monimuotoiset perheet -verkoston toimintasuunnitelma	38

1. Johdanto

Sateenkaariperheet ry on lastensuojelu- ja perhejärjestö, joka tekee

- Ihmisoikeustyötä
- Perhepolitiikan kehittämistyötä
- Lapsi-, nuoriso- ja perhetyötä
- Sosiaali-, terveys- ja koulutuspalveluiden kehittämistyötä
- Moninaisuuskasvatustyötä

Sateenkaariperheet ry kuuluu jäsenenä Lastensuojelun Keskusliittoon, Setaan, Väestöliittoon, Sosteen, Parisuhdekeskus Kataja ry:hyn, Nelfaan (Network of European LGBT Families Association), IFED (International Family Equality Day), Transgender European, Ilgaan (International LGBTI Association) ja työnantajajärjestöön Hyvinvointiala HALI ry.

Yhdistyksen tarkoituksena on toimia sateenkaariperheiden lasten, vanhempien ja perhettä suunnittelevien kontaktifoorumina, tukiryhmänä, oikeuksien puolustajana, palveluiden kehittäjänä, tiedontuottajana ja -välittäjänä sekä edunvalvojana. Tavoitteena on edistää perheiden moninaisuuden huomioimista yhteiskunnassa, lisätä tietoisuutta sateenkaariperheistä, kehittää lainsäädäntöä ja palvelujärjestelmää tukemaan sateenkaariperheitä heidän kasvatustehtävässään sekä tarjota sateenkaariperheiden jäsenille heidän tarvitsemiaan tukipalveluita.

Vuosi 2022

Vuonna 2022 vaikuttamistyön keskiössä ovat aluevaalit, vanhemmuus-, trans- ja sijaissynnytyslakien valmistelussa mukana oleminen, perhevapaa uudistuksen, julkisten hedelmöityshoitojen ja lapsenhuoltolain toimeenpanon seuraaminen ja adoptiolain uudistamiseen ja kumppanuusvanhemmuuteen liittyvä verkostoituminen. Kevätkokous 2022 vahvistaa yhdistykselle uuden perhepoliittisen tavoiteohjelman 2022–2025 eduskuntavaaleihin 2023 valmistautumiseksi.

Vuonna 2022 käynnistetään vuodenvaihteessa vahvistettavan strategian 2030 toimeenpano. Yhdistyksen vaikuttamistyön ja viestinnän kehittämiseen panostetaan palkkaamalla vaikuttamisviestinnän asiantuntija. Kolmivuotinen kumppanuusvanhemmuushanke 2021–2024 pääsee täyteen vauhtiin. Jatketaan Sateenkaari-ihmisten perhesuhdekeskuksen toiminnan järjestämistä ja Monimuotoiset perheet -verkoston hallinnointia.

Teemana 2022-2023 on tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Teeman valitsemisen tarkoituksena on kiinnittää erityistä huomiota johonkin tiettyyn teemaan kerrallaan. Vuosien 2022-2023 teema vaikuttaa ennen kaikkea yhdistyksen oman toiminnan, palveluiden ja henkilöstöpolitiikan järjestämiseen. Teema näkyy myös yhdistyksen vaikuttamistyössä ja perhepalveluiden kehittämisessä.

Yhdistyksen toiminnan tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden kehittämisen tavoitteena on pyrkiä mahdollistamaan kaikkien ihmisten osallistuminen yhdistyksen työhön ja toimintaan, ehkäistä syrjintää ja lisätä hyvinvointia. Pyrimme tunnistamaan ja kaatamaan osallistumisen esteitä eri ihmisryhmien ja -yksilöiden osalta. Kehitämme osaamistamme, toimintaamme, palveluitamme ja henkilöstöpolitiikkaamme huomioimaan aiempaa paremmin esimerkiksi eri sateenkaari-identiteettejä, sukupuolia, kulttuurisia ja etnisiä taustoja, kieliryhmiä ja muuta moninaisuutta. Kiinnitämme huomiota erityiskysymyksiin, joita voi syntyä useampaan vähemmistöön kuulumisesta. Teemme toiminnasta, palveluista ja työntekemisestä aiempaa esteettömämpää ja saavutettavampaa.

Kehittämistyötä ohjaavat vuonna 2021 vahvistettu henkilöstöpolitiikan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä vuonna 2022 vahvistettava yhdistyksen toimintaa ja palveluita koskeva tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Suunnitelmissa asetetaan toimenpiteitä lähivuosille. Tavoitteiden täyttymistä seurataan ja suunnitelmia päivitetään säännöllisesti kahden vuoden välein. Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä työ on pitkäjänteistä eikä tule valmiiksi vuosina 2022–2023.

Toimenpiteitä 2022–2023:

- Kehitetään johtamista, rekrytointia, perehdyttämistä, henkilöstökoulutusta, työhyvinvointia, työsuojelua ja työntekijöiden osallisuutta henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteiden mukaisesti
- Kehitetään toiminnan yhdenvertaisuutta, osallisuutta, turvallisuutta, esteettömyyttä, saavutettavuutta ja monikielisyyttä toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteiden mukaisesti
- Muutetaan esteettömämpiin toimitiloihin.

2. Vaikuttamistyö

Vaikuttamistyössä pyritään edistämään sateenkaariperheiden lasten ja vanhempien hyvinvointia mahdollisimman laajasti, sekä parantamaan sateenkaari-ihmisten perheellistymismahdollisuuksia. Vaikuttamistyö on jatkuvan kehittämisen ja oppimisen aluetta. Kaikkien perheiden Suomi -hanke sekä kansainvälinen yhteistyö auttavat yhdistystä kehittämään omaa vaikuttamistyötään.

Pitkän aikavälin tavoitteet (päivitetään vuoden 2021 loppuun mennessä osana strategiatyötä):

- Suomalainen yhteiskunta ja kulttuuri arvostavat kunkin perheen yksilöllistä perhe-elämää
- Jokaisen lapsen kasvua, perheen vanhemmuutta ja vanhempien rakkaussuhdetta tuetaan
- Suomalainen lainsäädäntö huomioi sateenkaariperheet yhdenvertaisesti oikeuksissa, velvollisuuksissa ja etuuksissa
- Lainsäätäjä huomioi perheiden moninaisuuden aina uutta lakia säätäessään
- Valtiovallalla on tarkkaa ja pitkäaikaista tutkimustietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja tarpeista
- Sateenkaariperheiden hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta seurataan ja edistetään koordinoitusti valtiovallan toimesta osana jatkuvaa ja hyvin resursoitua valtion seksuaali- ja sukupuolivähemmistöpolitiikkaa
- Sateenkaariperheiden yhdenvertaisuutta valvoo siihen nimetty viranomainen, yhdenvertaisuusvaltuutettu.
- Seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen ja perheiden moninaisuutta esiin tuovaa moninaisuuskasvatusta tehdään julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä
- Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen hyvinvoinnin ja oikeuksien edistämistä ei ole jätetty muutaman pienen järjestön vastuulle vaan sitä tehdään koordinoitusti julkishallinnon ja hyvin resursoitun ja laaja-alaisen kolmannen sektorin toimesta.
- Julkisessa keskustelussa sateenkaariperheistä puhutaan asiallisesti
- Sateenkaariperheet ry on aktiivinen järjestö, joka jatkaa vaikuttamistyötään perhepolitiikassa, ja jolla on resursseja osallistua lastensuojelun kehittämistyöhön ja koordinoita laajaa ja laadukasta vertaistoimintaa.

2.1. Perhepoliittiset tavoitteet 2018–2022

Yhdistyksen syyskokous asetti syksyllä 2017 yhdistykselle seuraavat perhepoliittiset tavoitteet, silmällä pitäen huhtikuussa 2019 järjestettäviä eduskuntavaaleja. Painopistealueeksi asetettiin sukupuolen moninaisuus. Alla mainitut tavoitteet on eritelty tarkemmin ohjelmassa, joka löytyy

yhdistyksen nettisivuilta. Kevätkokouksessa 2022 vahvistetaan yhdistykselle uusi perhepoliittinen tavoiteohjelma 2022–2025.

1. Valtionhallinnon toimintaohjelma seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen yhdenvertaisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi
2. Translaki korjataan ihmisoikeusperustaisesti ja itsemääräämisoikeuteen perustuvaksi. Translaissa olevasta transsukupuolisten lisääntymiskyvyttömyysvaatimuksesta luovutaan välittömästi.
3. Perheellistymismahdollisuuksien laajentaminen
 - o Säädetään kotimainen, syrjimätön sijaissynnytyslaki
 - o Yhdenvertaiset hedelmöityshoidot kaikille sateenkaariperheille julkisilla klinikoilla, ja oikeudenmukaiset sairausvakuutuskorvaukset yksityisistä hedelmöityshoidoista
 - o Rohkaistaan sateenkaariperheitä ja lastensuojelua lisäämään sijaishuollon perhehoitoa sateenkaariperheissä
 - o Adoptioyhteistyötä etsittävä sellaisten ulkomaisten toimijoiden kanssa, jotka sijoittavat lapsia sateenkaariperheisiin
4. Perhevapaiden uudistetaan huomioimaan perheiden moninaisuus
5. Useamman vanhemman perheiden tilanteet
 - o Tapaamisoikeus voitava sopia tai määrätä myös sosiaaliselle vanhemmalle
 - o Vanhempien saatava sopia keskenään huoltajuudesta myös muulle kuin oikeudelliselle vanhemmalle
 - o Perhe-etuudet useamman vanhemman ja kodin tilanteessa
 - o Useamman vanhemman juridinen vanhemmuus mahdollistettava
6. Yhdistetään isyys- ja äitiyslait vanhemmuuslaiksi, joka mahdollistaa sukupuolen moninaisuuden huomioimisen, useamman kuin kahden vanhemman vahvistamisen ja vanhempien väliset sopimukset vanhemmuudesta.
7. Vanhemmuuden ja huoltajuuden instituutioiden rinnalle tulee luoda vaihtoehtoisia juridisia instituutioita, joissa hoivan vastuuta voidaan jakaa moninaisemmilla tavoilla lapselle tärkeille aikuisille vanhempien sopimuksen tai tuomioistuimen päätöksen mukaan.
8. Kaikkien perheiden Eurooppa
 - o Sateenkaariperheiden vapaa liikkuvuus ja perhesuhteiden yhteinen tunnustaminen
 - o Maahanmuutto- ja pakolaiskysymyksissä sateenkaariperheet huomioitava perheenäheidän oikeudellisista suhteistaan riippumatta
9. Perhepalvelut kohtaavat kaikenlaiset sateenkaariperheet asiallisesti ja riittävään tietoon nojautuen
10. Opetussuunnitelmat ja oppimateriaalit sisältävät tietoa perheiden moninaisuudesta varhaiskasvatuksessa, yleissivistävässä ja ammatillisessa/akateemisessa koulutuksessa.

2.2. Vaikuttamistyön toimenpiteet 2022

Vuonna 2022 vaikuttamistyön keskiössä ovat aluevaalit, vanhemmuus-, trans- ja sijaissynnytyslakien valmistelussa mukana oleminen, perhevapaaudistuksen, julkisten hedelmöityshoitojen ja lapsenhuoltolain toimeenpanon seuraaminen ja adoptiolain uudistamiseen ja kumppanuusvanhemmuuteen liittyvä verkostoituminen. Kevätkokous 2022 vahvistaa yhdistykselle uuden perhepoliittisen tavoiteohjelman 2022–2025 eduskuntavaaleihin 2023 valmistautumiseksi.

Toimenpiteet vuonna 2022:

Yhdistyksen vaikuttamistyön ja viestinnän kehittämiseen panostetaan palkkaamalla vaikuttamisviestinnän asiantuntija. Jos rahoitusta erityisasiantuntijan palkkaamiseen ei saada STEAlta, toimenpiteet toteutuvat huomattavasti rajatummassa muodossa.

- Vastataan kaikkiin lausuntopyyntöihin, jotka yhdistykselle tulee. (Ilman erityisasiantuntijaa kyetään vastaamaan vain pieneen osaan lausuntopyynnöistä.)
- USEAMMAN VANHEMMAN VANHEMMUUS:

- Jos (kun) hallituksen esitys vanhemmuuslaiksi (odotettavissa loppuvuodesta 2021) ei sisällä useamman vanhemman vanhemmuutta, jatketaan vuoden 2021 alussa aloitettua yhteistyötä, jonka tavoitteena on saada sekä vanhemmuus- että adoptiolain uudistus hallitusohjelmaan 2023.
- Rakennetaan ja ylläpidetään yhteistyöverkosta olennaisiin toimijoihin (ainakin adoptioperheet, uusperheet) ja tehdään lisäselvityksiä perheiden tarpeista ja tarvittavista lainsäädäntöhankkeista.
- Tuotetaan lapsi- ja perheteroimijoille lisätietoa siitä, että on lapsen edun mukaista, että hänen kaikki vanhemmuussuhteensa vahvistetaan.
- Luodaan julkista ja poliittista tietoisuutta, jotta vanhemmuuslaissa otettaisiin huomioon useamman kuin kahden vanhemman ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien vanhempien perheet.
- Toteutetaan mediakampanja painottuen sosiaaliseen mediaan. Kampanjalle luodaan omat nettisivut, some-kanavat ja ilme. Mediakampanjassa käytetään hyväksi äitiyslaki-kampanjan hyviä käytäntöjä, esimerkiksi lapsen oikeuksiin fokusoivia infografiikoita ja kuvia.
- Kumppanuusvanhemmuushanke osallistuu vaikuttamistyöhön tämän tavoitteen osalta.
- **TRANS-, MUUN- JA INTERSUKUPUOLISTEN VANHEMMUUS:**
 - Huolehditaan, että uudessa translaissa sukupuolen vahvistamisesta huomioidaan täysimittaisesti perheellistymismahdollisuudet (lisääntymisvaatimuksen lisäksi edistetään lapsitoiveiden toteuttamista esim varmistamalla kaikille mahdollisuus tallentaa sukuolujaan), perhe-etuudet sekä ennen kaikkea oikeanlaiset vanhemmuusmerkinnät (linkki vanhemmuuslakiin).
 - Osallistutaan kutsuttuna asiantuntijana valmistelutyötä tekevän virkamiestyöryhmän seuranta- ja arviointiryhmän työhön.
 - Tuotetaan tietoa translaista vanhemmuuteen ja lapsiperheellistymiseen liittyvistä näkökulmista. Jaetaan tietoa virkamiehille ja päättäjille.
 - Osallistutaan kumppanien mediakampanjoihin.
 - Keskustellaan hedelmöityshoitoklinikoiden ja transpolien kanssa riittävästä hedelmällisyysneuvonnasta sekä hedelmöityshoitosten (mukaan lukien omien sukuolujen säilytys) saatavuudesta.
- **SIIJAISYNNYTYSLAKI:**
 - Ensisijaisesti varmistetaan, että hallitusohjelmassa mainittu sijaissyntyislaki otetaan todella valmisteluun. Mobilisoidaan hallituspuolueiden poliitikkoja varmistamaan, että valmistelu käynnistetään ja että yhdistyksen tavoitteet huomioidaan valmistelun periaatteina.
 - Sijaissyntyisvaikuttamistyötä jatketaan jo pari vuotta jatkuneessa yhteistyössä kumppanien kanssa. Sateenkaariperheet ry on koordinoinut yhteistyöverkoston toimintaa.
 - Verkoston kanssa luotuja yksityiskohtaisia ratkaisuehdotuksia sijaissyntyisjärjestelyiden haasteiden ratkaisemiseksi viedään virkamiesten, tutkijoiden ja päättäjien tietoon.
 - Tuodaan teemaa julkiseen keskusteluun eri tavoin.
- **YHDENVERTAISET HEDELMÖITYSHOIDOT:**
 - Yhteistyössä Simpukka ry:n kanssa kerätään jäsenten kokemuksia vuonna 2020 alkaneista julkisista hedelmöityshoidoista naispareille ja itsellisille naisille. Viedään tietoa vaikeuksista suoraan julkisten klinikoiden henkilökunnalla säännöllisissä tapaamisissa.
 - Vaikutetaan, että julkisista hoidoista poistuisivat kohtuuttomat vaatimukset esimerkiksi seurustelemattomuudesta. Julkiset palvelut pitää saada käyttöön myös kumppanuusvanhemmuustilanteissa. Tältä osin kumppanuusvanhemmuushanke osallistuu tiedon tuottamiseen ja vaikuttamistyöhön.
 - Tiedotetaan perheille uusista mahdollisuuksista ja niiden rajoituksista.

- Kysellään perheiden kokemuksia kyselyillä, esimerkiksi kumppanuusvanhemmuustilanteissa.
- Tuetaan julkisten klinikoiden lahjasolupankkien lahjoittaja-rekrytointia.
- Yhdessä kumppanien kanssa luodaan poliittista painetta lisätä lapsettomuushoitojen resursseja hallitusohjelmakirjauksen hengessä.
- LAPSEN HUOLTO- JA TAPAAMISLAIN UUDISTUKSEN TOIMEENPANO:
 - Tullut voimaan 1.12.2019.
 - Tiedotetaan uusista mahdollisuuksista perheille. Kannustetaan perheitä sopimaan huoltajuuksista useammalle kuin kahdelle ja hakemaan tapaamisoikeutta sosiaaliselle vanhemmalle. Kannustetaan perheitä yrittämään myös ennakkollisia päätöksiä sosiaalisen vanhemman tapaamisoikeudesta.
 - Seurataan, miten sosiaaliviranomaiset ja tuomioistuimet alkavat ratkaisemaan useamman vanhemman perheiden asioita. Tehdään kysely perheille, lastenvalvojille ja tuomioistuimille osana kumppanuusvanhemmuushankkeen toimintaa.
 - Kiinnitetään ammattilaisten ja päättäjien huomioita mahdollisiin esiin nouseviin haasteisiin. Koulutetaan lastenvalvojia ja kirjoitetaan useamman vanhemman perheiden tapaamisoikeudesta lakitieteellisiin julkaisuihin.
 - Työstetään useamman kuin kahden vanhemman perheiden tapaamisoikeuspäätöksistä materiaalia tukemaan vanhemmuuslain säätelyn kehittämistä useamman kuin kahden vanhemman perheiden kohdalla.
- PERHEVAPAAT:
 - Seurataan perhevapaaudistuksen toimeenpanoa. Hallituksen esityksellä (syksy 2021) tulee olemaan negatiivisia vaikutuksia tiettyihin sateenkaariperheisiin. Selvitetään aiheutuvia haittoja. Mietitään seuraavia vaikuttamisen kohtia.
- Hallitus aikoo tehdä yhdenvertaisuuslakiin osittaisuudistuksen. Seurataan lain valmistelua, annetaan lausuntoja.
- Seurataan adoptioalan kehitystä kun samaa sukupuolta olevien yhteinen adoptio on tullut mahdolliseksi. Tehdään jossain vaiheessa kyselyn adoptioalan ammattilaisille ja adoptiopolulla oleville sateenkaariperheille kokemuksista uuden lain soveltamisessa.
- Analysoidaan sateenkaariperheiden huoltajuuspäätöksiä, tehdään perheille ohjeistus, millä tavoin tehdä menestyksellinen huoltajuushakemus.
- Tehdään yhteistyötä THL:n ja muiden tutkimuslaitosten kanssa, jotta tulevaisuudessa saataisiin enemmän tietoa myös sateenkaariperheiden lasten ja vanhempien hyvinvoinnista.
- Ollaan mukana ainakin seuraavissa palvelujärjestelmän kehittämishankkeissa: Lapsi- ja perhepalveluiden kehittämisohjelma, perhekeskus-toimintamallin rakentaminen, eropalveluiden kehittäminen, lastensuojelun perhehoidon kehittäminen.

2.3. Monimuotoiset perheet -verkosto vaikuttamistyön tukena

Monimuotoiset perheet -verkosto koostuu kymmenestä perheiden monimuotoisuutta edustavasta järjestöstä. Sen tarkoituksena on tehdä perhepolitiikan ja -työn kehittämis- ja vaikuttamistyötä kymmenen itsenäisen järjestön laajana ja tiiviinä yhteistyönä. Toiminnan tavoitteena on tunnistaa järjestöjen kohderyhmiä yhdistäviä yhteisiä haasteita, etsiä niihin ratkaisuja ja viedä näitä ratkaisuja palveluiden ja lainsäädännön kehittäjien tietoisuuteen. Tavoitteena on, että yhteistoiminnan myötä syntyy uutta tietoa ja osaamista järjestöjen vaikuttamistyön keinoista ja mahdollisuuksista. Verkoston työ tukee merkittäväällä tavalla osaa Sateenkaariperheet ry:n tavoitteista, joissa on yhtymäkohtia verkoston muiden kumppanien tavoitteisiin. Toiminnalla on oma yksityiskohtainen toimintasuunnitelmansa, joka on tämän toimintasuunnitelman liitteenä 2.

Verkoston toiminnalle on saatu STEAn kohdennettu avustus. Toimintaa pyöritettiin hankerahoituksella vuosina 2013–2019. Toimintaa hallinnoi Sateenkaariperheet ry. Verkostossa työskentelee kolme työntekijää.

2.4. Kansainvälinen vaikuttamistyö

Kansainvälinen yhteistyö ja solidaarisuus ovat olleet vuosikymmenet erityisen vahvaa hlti-oikeuksien edistämiseksi. Myös Sateenkaariperheet ry:n työssä se on näytellyt merkittävää roolia sekä vahvistamalla yhdistyksen vaikuttamistyötä ja argumentaatiota kotimaassa että mahdollistamalla kansainvälisiin haasteisiin puuttumisen. Sateenkaariperheiden osalta suurin kansainvälistymiseen liittyvä haaste on se, että perheenjäsenten väliset juridiset suhteet saattavat menettää merkityksen, kun perhe siirtyy maasta toiseen. Toinen merkittävä näkökulma ovat sateenkaariperheellisten pakolaisten oikeudet.

Yhdistyksen merkittävimpiä kansainvälisen vaikuttamistyön kumppaneita ovat eurooppalaisten sateenkaariperhejärjestöjen kattojärjestö **Nelfa**, kansainvälisen sateenkaariperhepäivän järjestö **IFED**, maailman hlti-järjestöjen kattojärjestö **ILGA** ja ennen kaikkea sen eurooppalainen osasto **ILGA-Eurooppa**, kansalliset sateenkaariperhejärjestöt eri maissa, europarlamentaarikkojen LGBTI-Intergroup ja eurooppalaisten perhejärjestöjen kattojärjestö COFACE. Sateenkaariperheet ry on yksi Nelfan perustajajäsenistä. Myös kansainvälisen sateenkaariperhepäivän organisoinnissa yhdistys on ollut alusta asti mukana.

Tavoitteet:

- saadaan ideoita, tietoa ja hyviä käytäntöjä oman vaikuttamistyön kehittämiseen
- puututaan suomalaisten sateenkaariperheiden haasteisiin maamme rajojen ulkopuolella, ennen kaikkea vapaa liikkuvuus Euroopan Unionissa
- tuetaan eurooppalaista verkostoitumista, jotta voitaisiin yhdessä ratkaista yllä mainittuja yhteisiä haasteita
- käytetään kv-järjestöjä tukena kotimaisten vaikuttamistyön hankkeiden edistämiseksi
- edistetään Suomeen saapuvien sateenkaariperheellisten pakolaisten asemaa

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Hallituksen nimittämä kv-työryhmä jatkaa vuonna 2019 aloitettua yhdistyksen kansainvälisen toiminnan tavoitteiden määrittelyä ja kehittämistä
- Käynnistetään Pohjoismaiden ja Baltian maiden sateenkaariperhetoimijoiden verkostoitumista tukeva hanke.
- Osallistutaan Nelfan, Ilgan ja Ilga-Euroopan vuosikokouksiin ja niiden yhteydessä järjestettäviin konferensseihin. Ilgan kokouksessa osallistutaan työpajaan YK:n lasten oikeuksien komitean langettavasta päätöksestä Suomelle koskien venäläisen sateenkaariperheen turvapaikkahakemusta. Ilga-Euroopan vuosikokouksessa osallistutaan asiantuntijapuheenvuoroilla Nelfan ja muiden tahojen järjestämiin työpajoihin.
- Yhdessä IFEDin ja muiden mantereiden sateenkaariperhejärjestöjen kanssa järjestetään 1.5.2022 yhdestoista Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä.
- Osallistutaan pohjoismaisten sateenkaarijärjestöjen verkoston toimintaan verkostolle saatavien resurssien puitteissa.
- Tehdään kv-kumppaneiden kanssa yhteistä tiedonkeruuta ja tarvekartoitusta ennen kaikkea useamman vanhemman vanhemmuuteen, sukupuoliin liittyvien vanhemmuusmerkintöihin ja sijaissyntytykseen liittyen
- Nostetaan perheteemoja esille kansainvälisissä hlti-järjestöissä
- Vaikutetaan eurooppalaisten lapsi- ja perhejärjestöjen toimintaan myös kattojärjestöjemme Väestöliiton ja LSKL:n kautta

- Seurataan Suomesta turvapaikkaa hakevien sateenkaariperheiden tilanteita sekä maahanmuuttoviraston ja tuomioistuimien tekemiä päätöksiä. Seurataan ennen kaikkea tilannetta Venäjällä.
- Tiedotetaan YK:n lasten oikeuksien komitean langettavasta päätöksestä Suomelle koskien venäläisen sateenkaariperheen turvapaikkahakemusta. Seurataan, miten Suomi toteuttaa komitean vaatimia muutoksia maahanmuuttoprosesseissa. Vastuutetaan päättäjiä ja maahanmuuttoviraston viranomaisia tunnistamaan sateenkaariperheissä elävien lasten haavoittuvuus ja alttius vainolle.

2.5. Yhteistyöverkoston kehittäminen

Yhdistyksen vaikuttamistyön strategiana on laaja, aktiivinen ja ennakkoluuloton verkostoituminen.

Vanhemmuus- ja adoptiolakiverkosto: Vuonna 2022 kutsutaan kiinnostuneita lapsi- ja perhetyön toimijoita vanhemmuus- ja adoptiolakiuudistuksia tukevaan verkostoon (ks. kohta 2.2.)

Sijaissynnytyslakiverkosto: Koordinoidaan pari vuotta toimineen sijaissynnytyslakiverkoston toimintaa (ks. kohta 2.2.). Verkostossa ollut mukana Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, Kohtuuttomat ry, Monimuotoiset perheet -verkosto, Väestöliitto ja yksittäisiä tutkijoita.

Perhehoidon kehittämisverkosto: jatketaan yhteistyötä lastensuojelun perhehoidon kentällä yhteistyössä *Perhehoitoliiton, Pelastaa lasten, Pesäpuun, Lastensuojelun Keskusliiton ja Helsingin kaupungin kanssa.*

Monimuotoiset perheet -verkosto: Keskeinen vaikuttamistyön verkosto (ks. kohta 2.3.). Kokoonnutaan neljä kertaa vuoden aikana yhteiseen kehittämispäivään. Tehdään yhteistyötä vapaaehtoistyön kehittämisessä. Tehdään toiminnan yhteistä arviointia ja kerätään kyselytietoja verkoston vapaaehtoisilta toimijoilta.

Seta, Setan jäsenjärjestöt ja muut sateenkaarijärjestöt, : Tehdään erittäin tiivistä yhteistyötä ennen kaikkea yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössä ja tiedottamisessa. Setan kutsumana kokoonnutaan sateenkaarivaikuttamistyön verkoston tapaamiseen neljä kertaa vuodessa. Lisäksi yksittäisissä vaikuttamistyön hankkeissa kokoonnutaan tarvittaessa. Yhteisenä erityisen tärkeänä ponnistuksena on translain uudistus. Vuonna 2017 käynnistettiin yhteistyössä Perhesuhdekeskus. Muita tärkeitä vaikuttamistyön kumppaneita *Amnesty, Ihmisoikeusliitto ja Mannerheimin lastensuojeluliitto.*

Lastensuojelun Keskusliitto: Annetaan yhteisiä julkilausumia sateenkaariperheiden lasten oikeuksista.

Väestöliitto: Yhteistyö Hyvä Kysymys -toiminnassa jatkuu. On vaikuttamistyön tärkeä kumppani.

Pelastakaa lapset: Yhteistyökumppani vaikuttamistyössä, perhehoidon ja adoptioalan kehittämistyössä. Muita kumppaneita adoptioalan kehittämisessä *Adoptioperheet, Helsingin kaupungin adoptioyksikkö, Interpedia ja Valvira*

Lapsiasiavaltuutettu: Yhteistyökumppani vaikuttamistyössä.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu: Uuden yhdenvertaisuuslain myötä yhteistyö yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston kanssa on syventynyt. Vaikuttamistyössä sukupuolen moninaisuuden osalta yhteistyötä myös *tasa-arvovaltuutetun* kanssa.

Parisuhdekeskus Kataja: Läheinen yhteistyökumppani Perhesuhdekeskus-toiminnassa. Yhdistys kumppanina vuosittaisilla parisuhdepäivillä. Muita parisuhdetyön kumppaneita evankelis-luterilaisen kirkon perhetyö, Helsingin seurakuntayhtymä ja Helsinki Missio.

3. Ammatillisen työn kehittäminen

3.1. Koulutukset ammattilaisille

Yhdistyksen koulutuksissa, jotka on suunnattu lasten ja perheiden kanssa työtä tekeville ammattilaisille, tarjotaan ammattilaisille työkaluja kohdata sateenkaariperheitä palveluissa. Kohtaamisen lisäksi tarjotaan myös tietoa perheiden muodoista ja tilanteista. Kouluttamisesta vastaavat hankkeiden työntekijät omilla aihealueillaan, järjestön muu henkilökunta, palkkioperustaiset kouluttajat sekä yhteistyökumppanien kouluttajat. Koulutuksista peritään pääsääntöisesti palkkio.

Stealta haetaan rahoitusta neljännelle vakituiselle työntekijälle vaikuttamistyön tehtävänkuvalla, joka sisältäisi erilaisia tehtäviä myös ammatillisen työn kehittämisen saralla, esimerkiksi kouluttamista, konsultointia ja asiantuntijana toimimista kehittämishankkeissa. Ammatillisen työn kehittämistä ja koulutuksia tehdään myös osana Perhesuhdekeskus-toimintaa ja kumppanuusvanhemmuushanketta.

Tavoitteet

Lisätään lasten ja perheiden parissa toimivien ammattilaisten tietoa ja osaamista sateenkaariperheiden kohtaamisesta ja perheiden erityishaasteista. Tavoitteena on myös kehittää kasvatus- ja opetusalan sekä sosiaali- ja terveysalan yksiköiden ja oppilaitosten toimintakulttuuria yhä moninaisuudelle avoimemmaksi. Tavoitteena on edistää monimuotoisten perheiden yhdenvertaisuuden toteutumista ja lisätä sateenkaariperheissä elävien lasten ja aikuisten hyvinvointia.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Vastataan mahdollisuuksien mukaan kaikkiin ammatillista täydennyskoulutusta koskeviin koulutuspyyntöihin. Ei markkinoida koulutuksia, ellei saada lisäresurssia (vaikuttamisviestinnän asiantuntija tai perhesuhdekeskuksen lisätyöntekijä)
- Jos saadaan lisäresurssia, vuonna 2022 koulutettavia erityisiä kohderyhmiä ovat neuvoloiden (äitiyslaki), lastensuojelun ja lapsettomuusklonikoiden (lahjasoluhoidot julkisilla) ammattilaiset sekä lastenvalvojat (huoltolain toimeenpano).
- Kumppanuusvanhemmuushankkeessa koulututetaan ensisijaisesti muita järjestöjä ja asiantuntijatahoja, lastenvalvojia ja sovittelijoita.
- Osallistutaan ammattilaisille suunnatuille messuille ja asiantuntijapäiville joko yhdistyksen omalla pöydällä tai monimuotoiset perheet -verkoston yhteisellä pöydällä.
- Tarjotaan yhdistyksen ja kumppaneiden kouluttajien asiantuntemusta ammatillisiin suurtapahtumiin, suurten toimijoiden seminaareihin ja yhteiskunnallisesti merkittäviin tapahtumiin.
- Perhesuhdekeskus kouluttaa, konsultoi ja tuottaa tietoa erityisesti pari-, ero- ja perhetyön ammattilaisille sateenkaari-ihmisten perhesuhteista.
- Perhesuhdekeskus lisää ammattilaisten tietoisuutta kaikista valtakunnallisista, sateenkaarierityisistä palveluista (palveluohjausmalli), joita voi konsultoida erityisissä tilanteissa.
- Perhesuhdekeskus toteuttaa verkossa koulutussarjan Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistysten työntekijöille. Koulutusten jälkeen arvioidaan yhteistyössä, toteutetaanko materiaaleista verkkokurssi Ensi- ja turvakotien liiton omalle verkkoalustalle.
- Jos Perhesuhdekeskus saa kolmannen työntekijän, aletaan kartoittaa mahdollisuutta kehittää perhesuhteita tukevien palveluiden sateenkaariturvallisuutta laajamittaisemmin yhdessä yhden pilottikunnan kanssa.

- Jos erityisasiantuntijan palkkaamiselle myönnetään rahoitus, ammatillisen työn koulutus-, tutkimus- ja kehittämistoimintaa voidaan tehdä suunnitelmallisemmin ja laajemmassa mitassa.

3.2. Koulutusmateriaalit ammattilaisille

Yhdistys julkaisee kohdennettua tietoa sateenkaariperheistä eri ammattiryhmille ja eri elämäntilanteisiin liittyen. Osa julkaisuista puhuttelee suoraan ammattilaisia. Myös seuraavassa luvussa 4.1. luetellut perheille suunnatut julkaisut palvelevat perheiden kanssa työtä tekeviä ammattilaisia. Julkaisut voivat olla sähköisiä tai perinteisiä.

Tavoitteet

Tarjotaan mahdollisimman monipuolista tietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja elämäntilanteista tavalla, joka on helposti ymmärrettävä ja samaistuttava.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Opas ammattilaisille sateenkaari-ihmisten perhesuhteiden erityiskysymyksistä (Perhesuhdekeskus)
- Kumppanuusvanhemmuushanke tuottaa materiaalia ammattilaisille kumppanuusvanhemmuudesta
- Kumppanuusvanhemmuushanke alkaa valmistella myös opasta useamman vanhemman perheistä lastenvalvojille ja tuomioistuimille
- Hyvä kysymys -alustalle ammattilaisille suunnattu koulutuskokonaisuus (edellyttää vaikuttamisviestinnän asiantuntijan palkkaamista)

3.3. Hankkeiden ja erillistoimintojen tekemä ammatillisen työn kehittäminen

Perhesuhdekeskus -toiminta

Perhesuhdekeskus-toiminta on ollut käynnissä vuodesta 2017 ensin hankemuotoisena ja vuodesta 2020 eteenpäin vakinaisena toimintana. Kolmannelle työntekijäresurssille haetaan rahoitusta jälleen vuoden 2022 alusta.

Perhesuhdekeskus-toiminnan kohderyhmänä ovat järjestön muusta toiminnasta poiketen kaikki sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä, ei vain lapsiperheelliset ja sitä suunnittelevat kuten yhdistyksen muussa toiminnassa. Tavoitteena on lisätä hyvinvointia sateenkaari-ihmisten perhe-, rakkaus- ja läheissuhteisiin. Perhesuhdekeskus on kaikkien sateenkaarijärjestöjen yhteinen Perhesuhdekeskus.

Keskus koordinoi, kouluttaa ja kehittää rakkaussuhteisiin ja muihin perhesuhteisiin liittyvää vertaistoimintaa sekä tarjoaa ammatillista tukea perhesuhteiden tueksi. Sateenkaari-ihmisten perhe- ja läheissuhteiden erityiskysymyksiä ja tuen tarpeita kartoitetaan. Kerätyn tiedon pohjalta kehitetään keskuksen toimintoja, koulutetaan pari-, perhe- ja erotyön ammattilaisia sekä tuotetaan jaettavia materiaaleja perhe- ja läheissuhteiden tueksi sateenkaari-ihmisille, heidän läheisilleen sekä ammattilaisille.

Yksi Perhesuhdekeskuksen keskeisistä tehtävistä on koordinoida sateenkaarijärjestöjen palveluohjauksen kehittämistä. Hankkeen aikana kehitettyä palveluohjausmallia sekä asiakastyötä tekevien verkoston toimintaa kehitetään edelleen yhteistyössä muiden valtakunnallisia sateenkaari erityisiä palveluja tarjoavien järjestöjen kanssa.

Perhesuhdekeskuksen vuoden 2022 tarkennetut tavoitteet ja toimenpiteet on sisällytetty tämän toimintasuunnitelman muihin osioihin avustushakemuksen mukaisesti.

Kumppanuusvanhemmuushanke 2021-2024 täyteen vauhtiin

Kumppanuusvanhemmuushankkeelle myönnettiin rahoitus vuosiksi 2021–2024 kumppanuusvanhempien ja erityisesti kumppanuusvanhemmuutta suunnittelevien tukemiseen sekä lapsen hyvinvoinnin ja oikeusturvan edistämiseen neuvonnalla, informaatiolla, valmennuksella, vertaistoiminnalla, ammatillisen työn kehittämisellä ja vaikuttamistyöllä.

Toiminnan toivottuina vaikutuksina lapsi on turvatummassa asemassa hyvin suunnitellun vanhemmuuden ansiosta. Vanhemmuuden onnistunut jakaminen tukee lapsen hyvinvointia, turvallista kasvua ja kehitystä. Yhteiskunta tunnistaa kumppanuusvanhemmuuden ja osaa tukea perheitä paremmin. Vanhemmuustoiveet voivat toteutua, toivottu lapsiluku voi täytyä.

Hanke käynnistettiin syyskuussa 2021 ja pääsee täyteen vauhtiin toimintavuoden aikana. Hankkeen nimeksi valikoitui ”Kumppanuusvanhemmaksi – kun lapsi syntyy kahden kodin lapseksi”. Hankkeeseen on palkattu kaksi työntekijää ja toiminta noudattaa hankkeen omaa hankesuunnitelmaa, joka löytyy yhdistyksen verkkosivuilta.

4. Perheiden ja perhettä suunnittelevien neuvonta ja ammatillinen tuki

4.1. Neuvonta- ja tukimateriaalit perheille ja perhettä suunnitteleville

Yhdistys julkaisee tieto- ja tukimateriaaleja kohdennetusti eri perhemuodoille ja eri perhetilanteisiin. Materiaalit tarjoavat sekä tietoa lainsäädännöstä, perhebyrokratiasta, perheellistymistavoista ja palveluista että tukea ja ideoita kehittää perheiden valmiuksia kohdata erilaisia perhetilanteita. Julkaisut voivat olla sähköisiä tai perinteisiä.

Tavoitteet

- Huomioidaan eri perhemuotojen, perhetilanteiden ja vähemmistöryhmien tiedon ja tuen tarpeet
- Perustetaan julkaistava materiaali selvitettyyn tietoon ja tarpeeseen (ks. luku 7.2.)

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Ongelmia läheisen kanssa -opas/materiaali sateenkaari-ihmisille (Perhesuhdekeskus)
- Opas/materiaali puolisoille, joiden puoliso on löytänyt muun kuin heteroseksuaalisen suuntautumisen (Perhesuhdekeskus)
- Kumppanuusvanhemmille suunnattuja materiaaleja osana kumppanuusvanhemmuushanketta
- Muunsukupuoisten odotusoppaan suomentaminen ja julkaiseminen
- Uusintapainoksia olemassa olevista oppaista uudella visuaalisella ilmeellä tarpeen mukaan
- Lapsille suunnattua kirjaa vanhemman sukupuolen moninaisuudesta edistetään lastenkirjallisuuden työryhmässä
- Käännöksiä eri kielille neuvontamateriaaleista sekä neuvontavideoita Hyvä kysymys - verkkopalveluun, jos saadaan rahoitus vaikuttamisviestinnän asiantuntija palkkaamiseen
- Katso myös verkkosivujen neuvontasisältöjen kehittämisestä luku 7.2. Viestintä.

4.2. Yleinen neuvontapalvelu (käytännöllinen ja lainsäädöllinen neuvonta)

Iso osa perhelainsäädäntöä ja palvelujärjestelmää ei edelleenkään huomioi sateenkaariperheitä, mikä aiheuttaa arjen vastoinkäymisiä perheille. Tähän haasteeseen Sateenkaariperheiden neuvontapalvelu pyrkii vastaamaan. Neuvonta on byrokraattis-käytännöllistä neuvontaa, ei psykososiaalista tukea. Myöskään varsinaiseen juridiseen neuvontaan ei yhdistyksellä ole

osaamista eikä resursseja. Perhesuhdekeskus tarjoaa psykososiaalista tukea perhesuhteiden tueksi erityisen haastavissa perhetilanteissa (ks alla).

Neuvontaa toteuttaa ennen kaikkea vertaistoiminnan koordinaattori. Hänen lisäksi neuvontatehtävää toteuttavat muut työntekijät. Lisäksi paikallistiimien merkitys nevojina paikallisessa toiminnassa on korvaamaton. Neuvoa hakevat perheiden lisäksi opiskelijat, perheiden läheiset, ammattilaiset ja toimittajat.

Tavoitteet:

Sateenkaariperheillä ja sellaista suunnittelevilla on mahdollisuus saada neuvoja niitä kaivatessaan. Perheet saavat tukea elämäntilanteisiin ja muutoksiin liittyviin haasteisiin ja heitä ohjataan tarvittaessa psykososiaalisen tuen piiriin. Lasta suunnittelevat ja tuoreet perheet saavat luotettavaa tietoa ja ohjeita byrokratian kiemuroihin ja lasten saamiseen liittyen.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Puhelinpalvelu kaksi kertaa viikossa (toinen aamulla ja toinen lounasaikaan).
- Sähköpostineuvonnasta saa kirjallisen vastauksen viikon kuluessa.
- Neuvonta-chatit kuusi kertaa vuodessa. Perhetyyppi-chateissa myös neuvontaa.
- Verkkosivuille rakennetaan usein kysytyt kysymykset –osio
- Palvelusta tiedotetaan myös englanniksi
- Muutaman kerran vuodessa toteutettavana neuvontapäivänä on kenellä tahansa mahdollisuus varata aika henkilökohtaiseen neuvontaan kasvotusten tai videoyhteyden avulla.
- Kumppanuusvanhempien ennalta ehkäisevää henkilökohtaista neuvontaa tehdään osana kumppanuusvanhemmuushanketta
- Jatketaan syksyllä 2021 käynnistettyä perheoikeudellista puhelinpäivystystä kerran kuukaudessa, jos kysyntää on olemassa. Päivystyspuhelimeen vastaavat vapaaehtoiset perheoikeusjuristit.
- Jos rahoitus saadaan vaikuttamisviestinnän asiantuntijan palkkaamiseen, voidaan kehittää perhettä suunnitteleville suunnattua viestintää, ks. kohta 7.1.

4.3. Perhesuhdekeskuksen ammatillinen, psykososiaalinen tuki

Perhesuhdekeskus tarjoaa ammatillista tukea kaikkien sateenkaari-ihmisten perhesuhteiden tueksi niin sateenkaari-ihmisille itselleen kuin heidän läheisilleenkin. Ammatillisen tuen muotoja on kolme: puhelinpalvelu, päivystyschat ja tukitapaamiset. Puhelinpalveluun voi soittaa tai päivystyschatiin ottaa yhteyttä missä tahansa perhetilanteeseen liittyvässä huolella. Tukitapaamisia tarjotaan erityisen haastavissa perhetilanteissa, joihin asiakkaat eivät koe saavansa tukea julkisista palveluista. Asiakkaalle tarjotaan tukitapaamisia 1-5 kappaletta videopuhelun välityksellä, puhelimitse tai kasvokkain Helsingissä. Ammatillisesta tuesta vastaa Perhesuhdekeskuksen perhetyöntekijä.

Tavoitteet:

Sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä saavat tukea perhetilanteissaan niin Perhesuhdekeskuksesta kuin tahoilta, joihin heitä ohjataan Perhesuhdekeskuksen palveluista. Asiakas kokee tulleen kohdatuksi. Hänen ymmärryksensä tilannettaan kohtaan on kasvanut. Hän kokee toimijuutensa ja voimavarojensa lisääntyneen arjessa. Hän on saanut tietoa ja keinoja vahvistaa perhesuhdettaan. Hyvinvointi lisääntyy sateenkaari-ihmisten perhesuhteissa.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Jatketaan puhelinpalvelun aukioloa kaksi kertaa viikossa 2h ajan maanantaisin klo 15-17 ja perjantaisin klo 8-10.
- Päivystyschat jatkaa kerran kuukaudessa (kerran viikossa jos kolmas työntekijä)

- Puhelinpalvelun ja päivystyschatin yhteydenottajaa tuetaan tilanteessaan puhelimitse / chatin avulla sekä jatko-ohjataan tarvittaessa muihin palveluihin, esim. Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskus, julkiset palvelut, kirkon perheneuvonta tai muut soittajan oman paikkakunnan kartoitetut palvelut.
- Puhelinpalvelun ja päivystyschatin asiakkaita jatko-ohjataan Perhesuhdekeskuksen tukitapaamisiin, mikäli perhetilanne on erityisen haastava ja asiantuntevaa tukea on haasteellista löytää julkisten palveluiden parista.
- Kohdistetaan tiedotusta ammatillisen tuen palveluista läheisille, erityisesti sateenkaariperheiden vanhemmille. Tutkitaan yhteistyömahdollisuutta monikulttuurisuustyön asiantuntijoiden kanssa.
- Puhelinpalvelun yhteydenotot ja tukitapaamiset tilastoidaan ja kertynyttä tietoa analysoidaan palveluiden kehittämiseksi ja kohdentamiseksi tehokkaammin.

4.4. Sateenkaariperheiden perhevalmennus

Sateenkaariperheiden perhevalmennus täydentää kunnan tarjoamaa synnytys- ja perhevalmennusta. Kurssilla (20 oppituntia) tarjotaan tietoa erityisesti sateenkaariperheiden perheellistymiseen liittyvistä erityishaasteista, käydään läpi perheiden oikeuksia etuuksiin, syntymässä olevan lapsen juridisen tilanteen turvaamiseen liittyvissä hakemuksissa, sateenkaariperheiden parisuhteen tyypillisistä sudenkuopista, kolmen ja neljän vanhemman perheiden erityishaasteista jne. Valmennus ei korvaa kunnan järjestämää synnytys-/perhevalmennusta vaan täydentää sitä. Valmennuksessa kouluttajina toimivat työntekijät, muut asiantuntijat ja sateenkaariperheelliset kokemuskouluttajat. Valmennuksen tarkemmat sisällöt löytyvät yhdistyksen kotisivuilta. Valmennus on osa yhdistyksen neuvontatehtävää, mutta on myös merkittävä vertaistuen foorumi. Verkkovertaiskurssi järjestetään Zoomissa ja sisältää muita kursseja enemmän välitehtäviä ja monimuotoisen oppimisen menetelmiä. Verkkokurssilla tavoitetaan perhehaaveilijoita, joita muun muotoisilla perhevalmennuskursseilla jäävät saavuttamattomiin mm. hyvin pohjoisen Suomen ja syrjäseutujen ihmiset.

Tavoitteet:

Tarjotaan ajanmukaista tietoa byrokratiasta selviämiseen. Tuetaan ongelmien ennaltaehkäisyä. Kiinnitetään tulevien vanhempien huomiota rakkaussuhdehyvinvoinnin merkitykseen. Tarjotaan mahdollisuus muodostaa vertaisverkostoja ja saada vertaistukea.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Toteutetaan ainakin yksi viiden peräkkäisen torstai-illan verkkokurssi keväällä ja Helsingissä yksi viikonloppukurssi syksyllä. Tarkastellaan kolmannen kurssin järjestämismahdollisuuksia
- Käynnistetään kumppanuusvanhemmille suunnattu ennakkovalmennus yleisen perhevalmennuksen rinnalla osana kumppanuusvanhemmuushanketta.
- Perhevalmennuskurssin sisältöjä ryhmitellään nettisivuille myös itseopiskeltavaan muotoon (vaatii vaikuttamisviestinnän asiantuntijan palkkaamista)

4.5. Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet

Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet ovat yhden illan avoimia keskustelutilaisuuksia, joissa kerrotaan sateenkaariperheellistymisen mahdollisuuksista ja annetaan perhettä suunnitteleville mahdollisuus kysyä asiantuntijalta. Tilaisuuksissa on mahdollista tutustua muihin lasta suunnitteleviin ja vanhemmuuskumppaneita etsiviin. Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet ovat ikään kuin sateenkaariperheiden perhevalmennuksen tiivistelmiä. Osallistujia rohkaistaankin osallistumaan seuraavaksi perhevalmennukseen.

Tavoitteet

Tavoitteena on, että kaikilla lapsiperheellistymisestä kiinnostuneet on saatavilla asiallista tietoa perheellistymisen vaihtoehtoista ja mahdollisuuksista. Pyritään siihen, että paikalliset vapaaehtoiset rohkaistuvat itse järjestämään tilaisuuksia.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Kannustetaan ja tuetaan vapaaehtoisia järjestämään tilaisuuksia 3-4 kaupungissa, etenkin priden aikaan, vapaaehtoiset on koulutettu viimeksi vuonna 2018, kevään 2022 kehittämispäivillä tarjotaan koulutus uudelleen vapaaehtoisille
- Vertaistoiminnan koordinaattori järjestää vuoden aikana tilaisuuden sekä verkossa reaaliaikaisena videoyhteydellä että vähintään yhdellä paikkakunnalla, jolla ei aiemmin ole ollut Miten lapsia tehdään -tilaisuutta sekä Helsinki Prideilla.
- Vertaistoiminnan koordinaattori voi järjestää vieraillessaan muutoin paikkakunnalla.
- Jokaisen tilaisuuden jälkeen pyritään kasaamaan osallistujista oma alkutaipaleella-ryhmä, johon osallistuu lasta suunnittelevia, odottavia ja lapsen juuri saaneita.
- Tarjotaan alkutaipaleilaisille mahdollisuutta osallistua sateenkaariperheiden perhevalmennukseen.
- Hyödynnetään paikallisten perheiden innokkuutta olla tilaisuuksissa mukana kokemuskouluttajina.
- Järjestetään tilaisuuksia myös erityisille kohderyhmille, kuten miehille, transihmisille ja kumppanuusvanhemmuutta suunnitteleville.

5. Monimuotoista vertaistoimintaa

5.1. Vuositeema 2022–2023 tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Vuositeeman mukaisesti aletaan kehittämään toiminnan yhdenvertaisuutta, osallisuutta, turvallisuutta, esteettömyyttä, saavutettavuutta ja monikielisyyttä vuoden 2022 aikana vahvistettavan toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteiden mukaisesti. Konkreettiset edistämistoimenpiteet ovat toimintasuunnitelman kirjoittamisen ajankohtana edelleen käsiteltävänä. Lue enemmän vuositeemasta luvussa 1.

5.2. Vertaistoimintaa erityisryhmille

Apilaperheet ja kumppanuusvanhemmuus

Apilaperheissä vanhemmuus jaetaan vähintään yhden sellaisen henkilön kanssa, johon ei koskaan ole ollut romanttista suhdetta. Apilaperhettä lähdetään perustamaan ideana jakaa vanhemmuus, ei välttämättä muuta. Useimmiten apilaperheen lapsella on alusta saakka kaksi kotia. Vaikka kahden vanhemman apilaperheitä on koko ajan lisääntyvässä määrin, apilaperheille on tyypillistä se, että vanhempia on useampi kuin kaksi. Yhdistys on saanut yhä enenevässä määrin yhteydenottoja apilaperhettä suunnittelevilta. Keväällä 2020 televisiosta tullut apilaperheen muodostamisesta kertova tositelevisiosarja on saanut kiinnostuksen perhemuotoa kohtaan räjähdysmäiseen nousuun. Apilaperheet kaipaavat perheen suunnitteluvaiheessa erityyppistä tukea ja neuvoja kuin esimerkiksi hedelmöityshoitoklinikan palveluita käyttävä naispari. Apilaperheen perustaminen vaatii erityistä suunnittelua ja neuvottelutaitoja. Myös perhe-elämälle tuo omat haasteet (ja vahvuudet) se, että koteja on kaksi ja vanhempia useita.

Tavoitteet:

- Yhä useampi apilaperhettä harkitseva saa asianmukaista ja riittävää tietoa perheen perustamisen pohjaksi.

- Apilaperheestä haaveilevat löytävät aiempaa helpommin niiden ihmisten luo, joilla on vastaavia toiveita.
- Apilaperheet tutustuvat muihin apilaperheisiin ja saavat vertais- ja ammattilaistukea perhe-elämän mahdollisiin haasteisiin.
- Apilaperheyttä suunnittelevat hetero-ihmiset tuntevat olonsa tervetulleiksi yhdistyksen toimintaan

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Toteutetaan syksyllä 2021 käynnistynyttä kumppanuusvanhemmuushanketta. Hankkeella on oma erillinen toimintasuunnitelmansa (<https://bit.ly/2OQVvLL>). Osana hanketta toteutetaan esimerkiksi seuraavia toimenpiteitä:
- Ennakkovalmennuksen käynnistäminen
- Vertaistoiminnan tilaisuudet:
 - Apilaisien ja apiläitien omat vertaistuki-illat
 - Järjestetään vertaisuuteen pohjautuvia, teemoitettuja vanhemmuuskumppanuustuokioita apilaperheille ja kumppanuusvanhemmille
 - Aletaan rakentaa mallia vanhemmuuskumppanuuden tukemiseksi vertaistoiminnan keinoin
- Tietoa ja tutustumista:
 - Mitä on kumppanuusvanhemmuus –infotilaisuudet verkossa
 - Vanhemmuuskumppanuus-illat – kaksiosainen tilaisuus, jossa informatiivinen osuus kaikille, joita aihe koskettaa sekä tutustumisosuus niille, jotka etsivät vanhemmuuskumppania ja keskusteluosio niille, joilla kumppani(t) on jo löytynyt
 - Miten apilaperheet tekee lapsia –nettiluennot
 - uutiskirjeeseen apilasisältöjä
 - Facebook-ryhmässä jäsenten aktivointi ja tiedon jakaminen
 - vanhemmuuskumppaniksi.fi-palvelun käynnistäminen
- Tukea: Henkilökohtaista neuvontaa apilaperhettä perustaville ja psykososiaalista tukea vanhemmuuskumppanuuden haastaviin tilanteisiin Perhesuhdekeskuksesta.

Uusperheet

Sateenkaariperheisiin kuuluu monenlaisia uusperheitä. Suurimmalla osalla takanaan ero lapsen synnyinperheessä. Osalla uusperhe on ensimmäinen sateenkaareva perhe, jolloin koko perhe on monen uuden asian edessä. Uusperheissä elämä on erilaisten tapojen, tottumusten ja monen ikäisten ihmisten yhteensovittamista. Dynamiikka ja haasteet ovat hyvin erilaisia kuin ydin- tai apilaperheissä, joissa vanhemmuuteen ja perheyteen kasvetaan yhtä matkaa ja lapset ja aikuiset tutustuvat toisiinsa. Uusperheet tarvitsevat tietoa uusperheydestä ja etenkin vertaistukea perheyden kiemuroihin.

Tavoitteet:

- Yhä useampi perhe tulee tietoiseksi uusperheyden erityisyydestä ja siihen tarjottavista tukimuodoista.
- Asuinpaikkakunta ei estä ketään saamasta vertaistukea
- Vertaistukea ja uusperhetietoutta on etenkin aikuisten saatavilla. Lasten tarpeista tullaan tietoisemmiksi, jotta toimintaa heidän suhteensa päästään suunnittelemaan.
- Tehdään vahvasti yhteistyötä Suomen uusperheiden Liiton (Supli) kanssa. Saadaan tietotaitoa jaettua puolin ja toisin.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Jatketään uusperheille suunnattua vertaisohjattua toimintaa. Vuoden aikana järjestetään yksi vertaisohjattu voimaa uusperheen arkeen -kurssi.
- Uusperheille järjestetään yksi asiantuntijaohjattu tilaisuus Helsingissä

Sukupuolen moninaisuus

Sukupuolivähemmistöt kokevat Suomessa yhä seksuaalivähemmistöjä enemmän syrjintää ja ymmärtämättömyyttä. He ovat erityisen haavoittuvassa asemassa olevia. Edellisen toimintavuoden aikana transihmisiä ja muunsukupuolisia on saatu pääkaupunkiseudulla innostettua mukaan toimintaan aiempaa enemmän. Innostusta ja uskallusta on saatava laajennettua muualle Suomeen.

Tavoitteet:

- Perheet, joissa vanhemmilla on sukupuolen moninaisuutta saavat apua ja tukea yhdistyksestä ja tuntevat voivansa kuulua sateenkaariperheisiin
- Sukupuoleltaan moninaiset innostuvat toimimaan yhdistyksen vapaaehtoisina
- Perheellistymismahdollisuuksista on saatavilla tietoa aiempaa kattavammin ja helpommin

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Innostetaan vapaaehtoisia vertaisryhmien vetäjiä jatkamaan työtään ja uusia, etenkin pääkaupunkiseudun ulkopuolella, aloittamaan aikuisten tai koko perheen kokoontumisia sukupuoleltaan moninaisille vanhemmille ja vanhemmuudesta haaveileville
- Järjestetään ryhmä sukupuoltaan pohtiville lapsille ja varhaisnuorille yhdessä Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskuksen kanssa kuusi kertaa
- Järjestetään maskuliinien vanhemmuusviikonloppu
- osallistutaan TransHelsingin järjestämiseen ja organisoidaan siellä mm. Miten transihmiset tekevät lapsia -tilaisuus, perhetapaaminen, vanhempien keskustelutilaisuus ja koululaisperheiden tapahtuma
- Järjestetään yhteiset kevätkarkelot kaikille perheille, joissa jollakin perheenjäsenellä on sukupuolen moninaisuutta
- Jatketaan asiallisen tiedon jakamista sukupuolen moninaisuudesta lapsiperheessä.
- Tuodaan mm. somen ja netin välityksellä transihmisten vanhemmuushaaveita todellisiksi jakamalla tietoa ja kokemustarinoita.

Sijaisvanhemmat

Lastensuojelun perhehoito ja sijaisvanhemmuus on erityistä vanhemmuutta, jossa joutuu kohtaamaan paljon erilaisia asioita ja tunteita liittyen sijoitukseen ja sijoitettuun lapseen.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Ylläpidetään sijaisvanhempina toimiville sateenkaariperheille suunnattua facebook-ryhmää, jossa kuulolla myös Perhehoitoliiton työntekijä
- Järjestetään yhteistyössä vertaistapaamisia, jos perheet ovat kiinnostuneita osallistumaan
- Jos kesäleireille osallistuu useampia sijaisperheitä, mahdollistetaan keskusteluhetki teeman ympärillä

Muut erityisryhmät

Lapsettomien yhdistys Simpukka ry:n Helminauha-hankkeen kanssa tehdään yhteistyötä lahjasoluilla alkunsa saaneiden sateenkaariperheiden valmennuksen tiedottamisessa sekä lahjasoluperhetietopankin valmiiksi saattamiseksi. Kartoitetaan vanhempien toiveita erilaisten ryhmien suhteen jäseniltä ennen kaikkea vuosittaisilla jäsenkyselyillä. Käynnistetään uusia ryhmiä kiinnostuksen ja vapaaehtoisten vetäjien löytymisen puitteissa. Perheleireillä järjestetään vaihteleville kohderyhmille muutaman tunnin vertaiskeskusteluryhmiä. Verkossa tapahtuvaan

vertais- ja neuvontatyöhön panostetaan entistä enemmän. Vuonna 2020 eri perhetyypeille suunnatut verkkotoimintamuodot osoittautuivat todella suosituksi ja keräsivät toimintaan mukaan aivan uusia perheitä. Koululaisille järjestetään talvella perheleiri ja kesällä lasten/nuorten oma leiri. Kesän perheleirillä myös oma ohjelma koululaisille. Miehillä kohdennettua toimintaa ovat esimerkiksi isä-ryhmä, Miten miehet tekee -lapsia ja transmaskuliinien leiri.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusteeman myötä ruvetaan tutkimaan, löytyykö eri ihmisryhmien intersektioista vähemmistöjen vähemmistöjä, joiden hyvinvointia tulisi lisätä järjestämällä kohdennettua vertaistoimintaa tai madaltaa osallistumisen esteitä. Mahdollisia kohderyhmiä voisivat olla esimerkiksi kahden kulttuurin sateenkaariperheet.

Perhetyyppi-chatit

- Järjestetään kaksi kertaa vuodessa kolme eri perhetyypeille suunnattua chat-keskustelua, joihin houkutellessa etenkin perhevalmennuksessa ja Miten lapsia tehdään -tilaisuuksissa mukana olleita

Eri kohderyhmien Facebook-ryhmät

- Alkutaival, Project Rainbow, perheyden alkutaipaleella, suunnittelu-, yritys-, ja odotusvaiheessa oleville
- Sateenkaari-isä(ksi), isien ja isyydestä haaveilevien ryhmä
- Adoptio, perheen ulkoisen adoptioprosessin eri vaiheessa oleville ja adoptoineille
- Sijaisvanhemmat, perhehoitajina toimiville ja PRIDE-valmennuksen käyneille
- Kumppanuusvanhemmat
- Uusperhe
- LapSi, itsellisenä lasta suunnitteleville
- Myöhäisheränneet, heteromuotoisessa suhteessa lapsia saaneille sateenkaari-ihmisille
- Yhden vanhemman sateenkaariperheet, tavalla tai toisella yhden vanhemman perheinä toimiville
- Sateenkaariperheet, kaikenlaisille sateenkaarevien perheiden vanhemmille ja vanhemmuudesta haaveileville

Facebook-ryhmien lisäksi yhdistyksellä on keskustelufoorumi, joka toimii anonyymina alustana vertaiskeskustelulle sekä lahjoittajien ja kumppanuusvanhempien etsintään. Facebook-ryhmien myötä keskustelufoorumi on vähentänyt merkittävästi suosiotaan, mutta sillä on oma uskollinen käyttäjäkuntansa.

Paikallistoiminnasta vastaavat paikallistiimit järjestävät lisäksi monenlaista toimintaa erityisryhmille (ks. 5.7.)

5.3. Rakkaussuhteita vahvistava vertaistoiminta

Sateenkaarevien paris- ja moniskuntien rakkaussuhteisiin, perhesuhteisiin ja eroihin liittyy monenlaisia sosiaalisia, juridisia, rakenteellisia ja palvelujärjestelmän haasteita. Lisäksi paris- ja moniskunnat ja perheet ovat jättäneet julkisia tukipalveluita käyttämättä syrjinnän pelon tai huonojen palvelukokemusten takia. Näistä syistä ennalta ehkäisevään ja ratkaisukeskeiseen rakkaussuhteita tukevaan vertaistoimintaan panostetaan.

Perhesuhdekeskus järjestää rakkaussuhteita vahvistavaa vertaistoimintaa kaikille sateenkaareville pari- ja monisuhteissa eläville ja heidän kumppaneilleen sekä tuottaa tietoa ja materiaalia myös rakkaussuhteesta haaveileville.

Tavoitteet:

Sateenkaarevien paris- ja moniskuntien rakkaussuhdehyvinvointi lisääntyy. Lisätään tietoa sateenkaariperheiden vanhemmille rakkaussuhteiden hyvinvoinnin merkityksestä lapsen

hyvinvoinnille. Rakkaussuhdetoimintaan osallistuu yhä moninaisempi joukko sateenkaari-ihmisiä. Mahdollistetaan omien rakkaussuhdetaitojen kehittäminen myös sinkuille. Kehitetään entisestään verkkomateriaaleja. Viedään vertaistoiminnan kokemuksista nousevaa tietoa alan ammattilaisten tietoisuuteen koulutustoiminnan kautta.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Perhesuhdekeskuksen vapaaehtoiset ohjaavat 10 rakkaussuhdetuokiota eri puolilla Suomea.
- Järjestetään neljä viikonloppukurssia eri puolilla Suomea vapaaehtoisten ohjaamana (teemat: rikasta minua, vuorovaikutus sekä läheisyys ja seksuaalisuus)
- Järjestetään kaksi rakkaussuhdetuokiota verkossa.
- Järjestetään yksi ammatillisesti ohjattu viikonloppukurssi

5.4. Erouttaminen ja vanhemmuuden tukeminen eron jälkeen

Paris- ja moniskuntien sekä perheiden ja vanhemmuuden tukeminen erossa ja eron jälkeen on usein ammatillista lähestymistapaa vaativa asia. Tästä syystä yhdistyksen vertaistoiminnassa pyritään panostamaan nimenomaan ennalta ehkäisyyn tekemällä vahvistavaa rakkaussuhdetyötä.

Perhesuhdekeskus järjestää vuosittain ammatillisesti ohjatun Suomalaisen eroseminaarin sekä Helsingissä iltakurssina että valtakunnallisesti saavutettavana verkko- ja leirimuotoisena kurssina. Kyseessä on vakiintunut erouttamisen malli, jonka menetelmä ja vertaistuki auttavat selviämään erokriisistä, vahvistavat itsetuntemusta ja antavat työkaluja elämässä eteenpäin. Ryhmät on suunnattu kaikille sateenkaari-ihmisille.

Yhdistyksen perustoiminnan puitteissa järjestetään Vanhemman neuvo -eroryhmä, jossa etsitään ammattilaisen ohjauksessa oman vanhemmuuden vahvuuksia ja keinoja tukea omaa lasta eron jälkeen. Vanhemman neuvo -erokurssista muokattu viikonloppu- ja verkkokurssi pilotoidaan, jotta kurssi saadaan myös muiden kuin pääkaupunkilaisten ulottuville.

Sateenkaariperheiden käytännöllisen ja juridisen neuvonnan tueksi on jo aiemmin luotu Sateenkaariperheen ero-opas -materiaali.

Perhesuhdekeskus tukee sateenkaarevia paris- ja moniskuntia sekä sateenkaariperheitä myös lyhytaikaisella psykososiaalisella tuella erotilanteissa silloin, kun perhe ei ole saanut tukea julkisista palveluista (ks. luku 4).

Tavoitteet:

Erovertaistoimintaan osallistuneet kokevat, että he ovat saaneet helpotusta vaikeaan erotilanteeseensa ja valmiuksia tukea lapsiaan erotilanteessa. He ovat alkaneet ymmärtää erotilanteeseensa johtaneita syitä. Heidän kykynsä ja uskalluksensa luoda jatkossa uusia läheisiä ihmissuhteita on vahvistunut.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Järjestetään vuoden aikana yksi ammatillisesti ohjattu, valtakunnallinen Vanhemman neuvo -ryhmä (kaksi lähitapaamista, joiden välissä verkkotapaamisia).
- Levitetään ero-opasta sähköisessä ja painetussa muodossa perheille ja ammattilaisille.
- Perhesuhdekeskus tuottaa eroteemaista verkkomateriaalia Hyvä kysymys -sivustolle
- Perhesuhdekeskus järjestää yhden sateenkaarierityisen eroryhmän Helsingissä iltakurssina.
- Perhesuhdekeskus järjestää yhden valtakunnallisen sateenkaarierityisen eroryhmän (lähiviikonloppu + verkkotapaamista) pk-seudun ulkopuolella.

5.5. Läheisten toiminta

Perhesuhdekeskus-toiminnan kohderyhmänä ovat myös sateenkaari-ihmisten läheiset, kuten vanhemmat, puoliset, lapset, sisarukset, isovanhemmat ja muut läheiset. Perhesuhdekeskus kehittää ja järjestää läheisille suunnattuja vertaistuen muotoja ja tarjoaa ammatillista tukea haastavissa perhetilanteissa (ammatillinen tuki ks. luku 6), jotta hyvinvointi sateenkaari-ihmisten ja heidän läheistensä perhesuhteissa lisääntyy ja sitä myöten yksilön oma hyvinvointi kasvaa.

Tavoitteet

Järjestää sateenkaari-ihmisten (aikuisille) läheisille mahdollisuuksia ja tilaisuuksia tulla kohdatuksi ja kuulluksi oman tilanteensa, hämmennyksensä ja huolensa kanssa. Lisätä sateenkaari-ihmisten läheisten ymmärrystä sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuutta kohtaan, sekä omaa hämmennystä kohtaan. Tarjota läheisille psykoedukaatiota ”läheisinfojen” muodossa (verkossa ja kasvotusten) ja lisäksi vanhemmille vertaistukea anonyymien chattien muodossa. Voimaannuttaa läheisiä tukemaan omia sukupuoli- ja/tai seksuaalivähemmistöihin kuuluvia läheisiään. Lisätä sateenkaariperheiden lasten ymmärrystä sateenkaariperheydestä ja antaa keinoja tilanteisiin, joissa he kohtaavat ennakkoluuloja omaa perhemuotoaan kohtaan.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Järjestetään 2 läheisinfon kaltaista tilaisuutta, joista ainakin yksi verkkotilaisuus yhteistyössä Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskuksen kanssa.
- Järjestetään kerran kuukaudessa anonyymi chatti sateenkaari-ihmisten vanhemmille.
- Järjestetään sateenkaariperheiden n. 4-7-vuotiaille lapsille perheidentiteettiä vahvistavia sateenkaariperhetuokioita paikallistiimien toimesta.

5.6. Leirimuotoinen vertaistuki

Leiritoiminta on ollut pitkään Sateenkaariperheet ry:n toiminnan keskeinen ja kysytyin toimintamuoto, jolla ylläpidetään sateenkaariperheiden psykososiaalista hyvinvointia. Kyseessä ei ole loma- ja virkistystoiminta vaan leirit ovat ohjelmaltaan hyvin vertaistuellisia ja lähentyvät sopeutumisvalmennuskurssien toimintatapaa. Vertaistoiminnan koordinaattori organisoi talven ja kesän valtakunnalliset perheleirin järjestelyt sekä perhevalmennusleirit. Muut leirit toteutetaan täysin vapaaehtoisten toimesta.

Tavoitteet:

- Tuetaan vanhempien jaksamista, vanhemmuutta ja parisuhdetta
- Vahvistetaan perheenjäsenten perheidentiteettiä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.
- Huomioidaan monenlaiset erityisryhmät ja monenlaiset tarpeet
- Tarjotaan perheille tietoa sateenkaariperheiden tilanteesta palveluissa, etuuksissa ja lainsäädännössä
- Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua järjestön toimintaan
- Järjestetään leirejä eri puolella Suomea
- Pidetään leirien osallistumismaksut kaikkien perheiden mahdollisuuksien rajoissa
- Jokaisella leirillä on ryhmä- tai muuta vertaistuen ohjattua tukitoimintaa

Toimenpiteet vuonna 2021:

- Pyritään madaltamaan miesten ja transihmisten kynnystä osallistua perheleireille.
- Suunnataan mainostusta erityisesti miesten perheille.
- Isojen leirien lisäksi järjestetään aiempaa enemmän pienempiä leirejä ja vanhemmille suunnattuja leirejä
- Tiedotetaan leireistä ja tapahtumista yhteistyössä Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskuksen kanssa ja transihmisten yhteisöissä.

- Yhdelle leireistä tehdään pilotointina esteettömyyskartoitus

Vuonna 2022 toteutetaan 13 leiriä, joilla tavoitetaan seuraava määrä leiriläisiä:

1. Aikuisten toiminnallisessa vertaisviikonlopussa Tampereella 12 henkilöä
2. Tampereen alueen talvileirillä 30 leiriläistä
3. Koululaisten perheleirillä 60 leiriläistä
4. Rovaniemen aikuisten vertaisviikonlopussa 10 henkilöä
5. Transmaskuliinien isien leirillä Helsingissä 10 leiriläistä
6. Kesän perheleirillä Nurmeksessa juhannuksena 100 leiriläistä
7. Kesän koululaisten leirillä 25 leiriläistä
8. Seilin reititissä 10 osallistujaa
9. Uusperheiden viikonlopussa 16 leiriläistä
10. Teinien vanhempien vertaisleirillä 12 leiriläistä
11. Koululaisten leirillä Helsingissä 14 leiriläistä
12. Tampereen alueen perheleirillä 30 leiriläistä
13. Aikuisten vaellusviikonlopussa Lemmenjoella 12 henkilöä

Toimintavuoden aikana tavoitetaan yhteensä 339 leiriläistä ja tuotetaan 803 henkilöleirivuorokautta. Kaikki leirit järjestetään yhteistyössä leirikeskusten kanssa, joka vastaa leirin majoitus- ja ruokapalveluista. Perheleireillä on järjestetty vapaaehtoisvoimin ikäryhmäkohtainen lastenohjelma/hoito siten, että aikuiset voivat viettää aikaa myös keskenään ja työskennellä työryhmissä keskustellen tai toiminnallisesti käsitellen vaihtelevia teemoja. Teemat valitaan perheille tehdyn vuosittaisen jäsenkyselyn ja edellisten leirien palautteiden perusteella. Perheleireillä on myös aikuisille suunnattua rentoutus- ja kuntoutustoimintaa.

5.7. Vapaaehtoisesti toteutettu paikallinen vertaistoiminta

Suurin osa vertaistoiminnan osallistumisista tapahtuu vapaaehtoisista koostuvien paikallistiimien toteuttamissa tapahtumissa. Kukin paikallistiimi suunnittelee toimintansa resurssiensa ja yhteisesti asetettujen tavoitteiden pohjalta. Toimisto tukee tiimien toimintaa neuvonnalla, koulutuksella ja taloudellisella tuella (ks luku 6: vertaistoiminnan kehittäminen).

Paikallistoiminnan tavoitteet:

- lapset pääsevät näkemään monenlaisia perheitä
- vanhemmat saavat vertaistukea muilta vanhemmilta
- vanhemmat ja lapset löytävät kontakteja / uusia ystäviä / laajentavat elinpiiriään
- osallistujat saavat neuvoja ja yhdistyksen materiaaleja
- toiminta tavoittaa erityisissä elämäntilanteissa olevia, esim. yhden vanhemman perheitä
- sateenkaariperheet ja yhdistys tulevat näkyvämmiksi paikkakunnalla, niin asukkaiden kuin ammattilaisten osalta
- paikalliset perhepalvelut saavat perheiltä palautetta palveluista, palveluntarjoajia koulutetaan ja päättäjiin vaikutetaan sateenkaariperheiden huomioimiseksi alueella.
- osallistujille kerrotaan aktiivisesti yhdistyksen jäsenyydestä

Paikallistiimien tiivistetyt suunnitelmat vuodelle 2022 (tarkemmat suunnitelmat liitteessä 1):

Helsinki

Pääkaupunkiseudulla jatkaa viikoittainen päiväperhekahvila. Lisäksi järjestetään kuukausittain perhekahviloita sukupuoleltaan moninaisten perheille ja polyperheille, sekä muutaman kerran vuodessa perhekahviloita kaikenlaisille sateenkaariperheille. Kuukausittain kokoontuvat myös perhettä suunnittelevien alkutaipaleryhmä, isät ja entiset heterot. Sosiaaliset vanhemman tapaavat joka toinen kuukausi. Lisäksi on retkiä sekä tapahtumia ja toimintaa koululaisille. Vertaistoimintaa järjestetään myös TransHelsinki- ja Pride-viikoilla sekä koululaisten omalla viikonloppuleirillä.

Häme

Kanta-Hämeen alueella kokoonnutaan kerran kuukaudessa vaihtelevissa paikoissa, useimmiten koko perheen retkien tai ulkoilun merkeissä.

Joensuu

Joensuussa tehdään yhteistyötä Pohjois-Karjalan Setan toimijoiden kanssa ja etsitään uutta porukkaa paikallistiimiin, toimintaa järjestämään.

Jyväskylä

Perhetapaamisia järjestetään vuoden aikaan useamman kerran perhepuistossa. Lisäksi tehdään retkiä ja liikunnallisia tapahtumia sekä järjestetään aikuisille pari omaa vertaiskokoontumista. Tiimiin kaivataan uusia jäseniä.

Kokkola

Kokkolan perheitä houkutellaan mukaan toimintaan ja järjestetään toiveiden mukaisia perhetapaamisia ja retkiä. Tiimi on mukana Kokkola Priden suunnittelussa ja perheohjelman järjestämisessä puistotapahtumaan. Tavoitteena on myös kehittää paikallista vaikuttamistoimintaa ja huolehtia, että paikallisilla ammattilaisilla on tietoa sateenkaariperheistä.

Kuopio

Kuopiossa järjestetään kansainvälisen sateenkaariperhepäivän tapaaminen, HopLop-retki, koululaisten pakopeli-ilta, Kuopiohallin pompputapaamisia ja uuden perhetapaamisten järjestäjän löytyessä ohjelmallisia perhekahviloita.

Kymenlaakso

Kymenlaaksossa osallistutaan porukalla johonkin Kotkan/Kouvolan perhetapahtumaan ja alueen Pridelle sekä tehdään retkiä. Kymenlaaksossa toimii yksi aktiivi, jolle etsitään järjestäjätovereita.

Rovaniemi

Rovaniemellä järjestetään perhetapaaminen tai -retki noin joka toinen kuukausi. Lisäksi organisoidaan valtakunnallinen aikuisten vertaisviikonloppu ja ohjelmaa Arctic Prideille.

Tampere

Tampereella järjestetään toimintaa erilaisilla teemoilla eri perheryhmille erikseen ja kaikenlaisille perheille yhdessä. Perhetapaamisten ja retkien lisäksi luvassa on toimintaa perhettä

suunnitteleville ja perheiden aikuisille. Perheleirit järjestetään talvella ja kesällä, aikuisten vapaa viikonloppu keväällä tai syksyllä.

Turku

Turussa järjestetään kuukausittain perhe- ja alkutaipaletapaamisia sekä retriitti Seilin saarella, juhlia ja koululaisten toimintaa. Lisäksi käynnistetään päivätapaamiset ja perhetoiminnassa yhteistyö MLL:n ja Simpukka ry:n kanssa. Alueella jatketaan paikallisen vaikuttamistoiminnan kehittämistä ja huolehditaan, että paikallisilla viranomaisilla ja ammattilaisilla on tietoa sateenkaariperheistä.

5.8. Yhteisöllinen ja kulttuurinen toiminta

Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä

Kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä perheet ympäri maailman kokoontuvat yhteen erilaisiin tapahtumiin, jotka ovat iloisia ja näkyviä koko perheen tapahtumia. Päivä toimii tutustumisen väylänä ihmisille sekä näkyvänä tapahtumana se lisää ihmisten tietoisuutta sateenkaariperheistä. Tietoisuus taas vähentää ennakkoluuloja ja lisää sateenkaariperheiden hyvinvointia.

Tavoitteet:

Tapahtumia järjestetään mahdollisimman monella paikkakunnalla. Yhä useampi perhe rohkaistuu mukaan toimintaan. Paikallismedia huomioi tapahtumat.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- 1.5.2022 järjestetään mahdollisimman monella paikkakunnalla yhdenkymmentä kansainvälisen sateenkaariperhepäivän tapahtumia.
- Tiedotetaan tapahtumista hyvissä ajoin kunkin paikkakunnan tiedotuskanavilla.
- Nimetään kansainvälistä sateenkaariperhepäivää edeltävä viikko sateenkaariperheviikoksi, jona aikana lisätään sateenkaariperhetietoisuutta mm. somen ja Hyvä kysymys -sivuston kautta tapahtuvien kampanjoiden avulla (vaatii viestijän palkkaamista)
- Jos saadaan rahoitus erityisasiantuntijan palkkaamiseen, voidaan päivän viestintää kehittää laajemminkin (ks. kohta 7.1.)

Pride-tapahtumiin perheisältöjä

Pridet ovat hyvin suosittuja tapahtumia, jotka runsaalla tapahtumatarjonnallaan keräävät suuren osallistujamäärän. Pride-organisaatioiden toimesta tiedotus tavoittaa sellaisia henkilöitä, jotka ovat olleet Sateenkaariperheet ry:n tiedotuksen ulottumattomissa. Prideille osallistuu paljon sellaisia seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen edustajia, jotka eivät muuhun vertaistoimintaan osallistu. Perheille suunnatut tapahtumat tuovat uusia osallistujia etenkin paikallistoiminnan piiriin. Pride-tapahtumat toimivat matalan kynnyksen tutumisväylinä. Esittelypöytä ja lapsettomille suunnatut tilaisuudet lisäävät yhdistyksen näkyvyyttä lapsettomalle sateenkaarikansalle ja helpottavat heidän löytämistään yhdistyksen tarjoaman vertaistuen ja palveluiden pariin.

Tavoitteet:

Suurimmalla osalla paikkakunnista, joilla järjestetään Pride, on paikallisten vapaaehtoisten toimesta jotakin perheille suunnattua ohjelmaa. Yhä useampi tulee tietoiseksi yhdistyksen olemassaolosta ja löytää sen palveluiden pariin.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Pitkin vuotta ollaan mukana mahdollisimman monessa Pridessa ympäri Suomea. Vastuu paikallistiimeillä.
- Innostetaan paikalliset järjestämään Pridessa perheohjelmaa sekä ottamaan hoitaakseen yhdistyksen esittelypöydän.
- Jos jossain pienen paikkakunnan Prideille kovasti toivotaan yhdistystä, voidaan selvittää pääsisikö työntekijöitä
- Työntekijävetoisesti tai koulutetun vapaaehtoisen johdolla järjestetään mahdollisuuksien mukaan Miten lapsia tehdään -tilaisuuksia.

6. Vertaistoiminnan kehittäminen

Suurin osa vertaistoiminnasta toteutuu vapaaehtoisten järjestämänä. Paikalliset vanhemmat ja vanhemmuudesta haaveilevat organisoivat yhdessä oman alueensa perheille suunnattua toimintaa ja toimivat kanavana alueensa perheiden ja yhdistyksen työntekijöiden välillä. Vertaistoiminnan aktiivit auttavat myös monien valtakunnallisten toimintojen järjestämisessä. Perhesuhdekeskuksen vapaaehtoiset ohjaavat rakkaussuhdetoimintaa kaikille sateenkaareville paris- ja moniskunnille eri puolilla Suomea. Vapaaehtoiset ovat hyvin erilaisia taidoiltaan ja tiedoiltaan. Vapaaehtoisten tukeminen, kannustaminen ja kouluttaminen näyttelevät tärkeää roolia heidän jaksamisensa ja sitä kautta vertaistoiminnan jatkumisen kannalta.

Kehittämispäivät / -tapaamiset paikallistiimeille

Tavoitteet:

- Kehittämispäiville saadaan osallistujia mahdollisimman monelta toimintapaikkakunnalta
- Kaikki viimeisen vuoden aikana mukaan tulleet, uudet vapaaehtoiset saadaan innostettua mukaan kehittämis- tai toimintapäivään
- Kehittämistapahtumat ovat luonteeltaan erilaiset: toinen aikuisille suunnattu, toiminnan- ja oppimisentäyteinen viikonloppu ja toinen enemmän perheiden yhteiseen tekemiseen ja viihtymiseen tähtäävä päivätapahtuma, jossa myös hetki omaa kivaa tekemistä kaikenikäisille

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Järjestetään kaksi paikallistoiminnan kehittämistapahtumaa:
 - 25.–27.3. paikallistoiminnan kehittämispäivät Jyväskylässä.
 - 5.11. syksyn toimintapäivän yhteydessä yhden päivän mittainen kehittämisspäivä Helsingissä yhdistyksen toimistolla
- Järjestetään kaksi vapaaehtoisten verkkotapaamista: toinen syyskauden alussa elokuussa ja toinen alkuvuodesta
- Kehittämispäivillä panostetaan ryhmäytymiseen, hyvien kokemusten ja käytäntöjen jakamiseen sekä tarjotaan koulutusta ja virkistäytymistä.
- Kehittämispäiviin kuuluu aina jonkinlainen koulutuksellinen osuus. Tapautumaan osallistuneilta vapaaehtoisilta kerätään aina palaute, jonka pohjalta koulutukselliset osuudet suunnitellaan vapaaehtoisten tarpeita mahdollisimman hyvin vastaaviksi.
- Vuonna 2022 kehittämispäivien koulutusten teemoja ovat turvallisempi tila, muut tasa-arvoja yhdenvertaisuussuunnitelman jalkauttamiseen liittyvät teemat sekä Miten lapsia tehdään tilaisuuksien vetäminen

Muut vapaaehtoisten koulutukset

Tavoitteet:

- Vapaaehtoisilla on kokemus, että heille tarjotaan heidän tarpeidensa mukaista koulutusta ja annetaan mahdollisuus itsensä kehittämiseen
- Vapaaehtoiset ovat tietoisia Sateenkaariperheiden ja Setan koulutustarjonnasta sekä mahdollisuudesta osallistua muun tahon järjestämään, itseään kiinnostavaan koulutukseen
- Vapaaehtoisilla on mahdollisimman hyvät tiedot ja taidot vertaisryhmien ohjaamiseen ja haastavissa, yllättävissä tilanteissa toimimiseen
- Riittävät tiedot ja taidot tuovat turvaa niin vapaaehtoisille kuin osallistujille

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Setan ja Perhesuhdekeskus järjestää yhteistyössä yhden ryhmänohjaajakoulutuksen perusosan (suunnattu kaikille Setan jäsenjärjestöjen vapaaehtoisille)
- Perhesuhdekeskus järjestää Rakkaussuhdetuokioiden ohjaajakoulutuksen
- Perhesuhdekeskus järjestää aktiiveille vapaaehtoisilleen suunnatun virkistys- ja täydennyskoulutuspäivän.
- Vapaaehtoisille tarjotaan mahdollisuuksia ja kannustetaan kouluttautumaan esim. Setan kokemuskouluttajakoulutuksissa ja niiden täydennyskoulutuksissa.
- Vapaaehtoisille tarjotaan mahdollisuutta osallistua myös ulkopuoliseen, esimerkiksi Kepan, KSL:n ja Sosten, koulutukseen.
- Koulutukseen osallistuvien kulut korvataan
- Loppuvuodesta 2021 vapaaehtoisille tehdyn kyselyn vastaukset käydään perusteellisesti läpi ja tehdään sen perusteella toimenpiteitä koulutusten suhteen.

Paikallistiimien tukeminen erityisryhmien toiminnan järjestämisessä

Paikallistiimien vapaaehtoiset järjestävät vertaistoimintaa oman innostuksensa ja keräämänsä alueellisten toiveiden sekä jäsenkyselystä saamansa palautteen perusteella. Vapaaehtoiset pidetään tietoisina yhdistyksen vuositeemasta ja erityispainopistealueista, tarjotaan ideoita ja kannustetaan ottamaan ne toiminnassaan huomioon. Heitä koulutetaan ja rohkaistaan seuraaviin toimintamuotoihin:

- Miten lapsia tehdään -tilaisuudet
- 4-7-vuotiaiden lasten sateenkaariperhetuokit
- Teinien vanhempien toiminta ja vanhojen aktiivien aktivoiminen
- Yhden vanhemman sateenkaariperhetapahtumat
- Vanhemmuutta suunnittelevien tapaamiset
- Englanninkielinen toiminta
- Miesten toiminta

Vapaaehtoisista huolehtiminen

Tavoitteet:

- Vapaaehtoisilla on riittävästi tietoa voidakseen toimia yhdistyksen vapaaehtoisena
- Jokainen vapaaehtoinen on saanut riittävän perehdytyksen vertaistoiminnan koordinaattorilta ja alueen pidempiaikaisilta vapaaehtoisilta

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Vertaistoiminnan koordinaattori pitää aktiivisesti yhteyttä paikallistiimien vapaaehtoisiin, toimii tukijana ja innostaja sekä avustaa konkreettisesti etenkin toiminnan alkuun saattamisessa.

- Koordinaattori pysyttelee tietoisena vapaaehtoisten jaksamisen tilasta ja tukee tarvittavalla tavalla mahdollisuuksien mukaan
- Koordinaattori innostaa vapaaehtoisia yhteistyöhön ja yhteydenpitoon toistensa kanssa
- Koordinaattori vierailee mahdollisuuksien mukaan paikkakunnilla (kahdella per vuosi) tapaamassa vapaaehtoisia sekä mahdollistaa yhdistyksessä harjoitteluaan suorittavien opiskelijoiden vierailut eri paikkakunnilla.
- Paikallistiimien käsikirjan yhteydessä olevaa tekemisvinkkipankkia kasvatetaan jatkuvasti.
- Rakennetaan nettisivuille paikallistiimien materiaali- ja ohjepankki.
- Vapaaehtoiset saavat täydennyskoulutusta
- Vapaaehtoisia muistetaan kehittämispäivien yhteydessä yhteisellä virkistäytymisellä, vuosilahjalla. Lisäksi heitä muistetaan pienimuotoisella joululahjalla.
- Vapaaehtoisilta kerätään vuosittain palautetta ja kehittämistoiveita

Uusien vapaaehtoisten innostaminen

Tavoitteet:

- Saadaan alulle tai käynnistetään uudelleen perheiden vertaistoiminta yhdellä uudella paikkakunnalla toimintavuoden aikana.
- Tavoitteena on saada vertaistoimintaan mukaan uusia ihmisiä eri puolelta Suomea niin eri paikkakuntien kuin verkossakin tapahtuvan toiminnan vapaaehtoisiksi.
- Mukaan saadaan innostettua vähintään neljä uutta vapaaehtoista
- Mukaan toimintaa organisoimaan houkutellaan aiempaa enemmän eri kohderyhmien edustajia, kuten sukupuoleltaan moninaisia, miehiä ja apilaperheellisiä.
- Vapaaehtoiset tutustutetaan toisiinsa entistä paremmin ja yhteistyö kehittyy yli paikkakuntarajojen.
- Pyritään siihen, että vapaaehtoisista koostuva Sateenkaariperheiden paikallistiimi ottaa vastuun kaikesta oman paikkakunnan vertaistoinnasta, niin perheille kuin vanhemmille ja vanhemmuudesta haaveileville, suunnatusta. Vapaaehtoisia motivoidaan myös ottamaan vastuuta oman paikkakunnan ammattilaisten ja opiskelijoiden kouluttamisesta.
- Tavoitteena on myös, että vapaaehtoiset jaksavat työssään ja kokevat sen motivoivaksi ja innostavaksi.
- Tavoitteena on, että yhä useammalla paikkakunnalla innostutaan vapaaehtoisten organisoimista pienimuotoisista leireistä.
- Perhesuhdekeskuksen vapaaehtoisena voivat toimia kaikki sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä. Perhesuhdekeskus huolehtii omien vapaaehtoistensa rekrytoinnista, tukemisesta, kouluttamisesta, työnohjauksesta ja palkitsemisesta.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Kaksi kertaa vuodessa järjestetään verkossa vapaaehtoisten rekrytointitilaisuus
- Kehitellään uusien vapaaehtoisten löytämiseen tähtäviä somekampanjoita
- Paikallistiimejä tuetaan uusien vapaaehtoisten rekrytoinnissa esimerkiksi tuomalla paikallistiimien toimintaa aiempaa näkyvämmäksi jäsentiedotuksessa sekä julkaisemalla vapaaehtoisena toimivien tarinoita esimerkiksi uutiskirjeessä
- Perhesuhdekeskuksen uusien vapaaehtoisten kanssa toimintaa järjestetään mahdollisimman tuetusti, jotta vapaaehtoiset rohkaistuvat, saavat itseluottamusta ja sitoutuvat toimintaan. Heille tarjotaan työnohjausta ja ensimmäisten ohjausten yhteyteen päivystystuki.
- Rekrytoidaan ja koulutetaan uusia vapaaehtoisia vertaischatien ja -ryhmien ohjaajiksi (Hyvä kysymys -alusta).
- Pidetään Paikallistoiminnan käsikirja ajan tasalla ja jokaisen uuden vapaaehtoisen tärkeänä työvälineenä

7. Tukipalvelut

7.1. Viestintä

Alkuvuodesta palkattava vaikuttamisviestinnän asiantuntija tuo merkittävän lisäresurssin viestintään. Tehtäväkuvan painopisteenä on vaikuttamisviestintä, mutta myös yhdistyksen viestinnän kokonaisuuden strateginen kehittäminen on hänen vastuullaan. Jos rahoitusta ei saada, viestinnän toimenpiteet toteutuvat huomattavasti suppeammassa mittakaavassa. Tähdellä merkityt toimenpiteet toteutetaan ainoastaan, jos saadaan uusi työntekijä.

Tavoitteet:

Vaikuttamisviestintä ja ulkoinen yhteisöviestintä:

- Yhdistyksen voimassa olevat perhepoliittiset tavoitteet sekä lainsäädännön ja palvelujärjestelmän kehittämisen ratkaisumallit ovat vaikuttajien, palvelujen kehittäjien ja palveluntarjoajien tietoisuudessa.
- Perheiden kanssa työtä tekeillä ammattilaisilla on tietoa sateenkaariperheiden tarpeista ja kokemuksista palveluissa sekä hyvistä käytännöistä perheiden moninaisuuden kohtaamisessa.
- Yhdistyksen yhteistyökumppanit saavat tietoa ajankohtaisista tapahtumista ja palveluista sekä käynnissä olevista vaikuttamis- ja kehittämistyön prosesseista ja tavoitteista.

Jäsenviestintä ja sisäinen yhteisöviestintä:

- Yhdistyksen toimintaan osallistuvat, jäsenet, vapaaehtoiset, luottamushenkilöt ja henkilöstö saavat riittävät ja oikea-aikaiset tiedot yhdistyksen toiminnasta, palveluista, tavoitteista, kehittämisestä ja päätöksenteosta.
- Vahvistetaan sateenkaarikentälle kohdistuvaa tiedotusta. Viestitään, että Sateenkaariperheet ry on sekä lapsiperheellisten että suunnittelijoiden yhteinen yhdistys. Vahvistetaan myös viestiä, että yhdistys on miesten, naisten ja muunsukupuolisten yhteinen yhdistys. Eri perhemuodot mahtuvat mukaan.

Toimenpiteet vuonna 2022:

Viestinnän kehittäminen ja kanavat

- Luodaan yhdistykselle viestintästrategia, jossa asetetaan viestinnän eri osa-alueille lähivuosien tavoitteet ja keinot kohderyhmien tehokkaammalle ja oikea-aikaiselle tavoittamiselle sekä perhepoliittisten tavoitteiden läpi viemiselle tarkoituksenmukaisissa kanavissa*
- Kehitetään verkkosivuja:
 - Oma osio perhettä suunnitteleville *
 - Oma osio sukupuolen moninaisuudesta ja vanhemmuudesta *
 - Oma osio/sivu miehille?*
 - Saavutettavuusparannuksien tekemistä jatketaan
 - Säännöllinen oma uutistuotanto *
- Tuotetaan ja viedään palvelukuvaukset yhdistyksen palveluista suomi.fi-palveluun *
- Julkaistaan sähköinen uutiskirje 7 kertaa toimintavuoden aikana, ja lähetetään jäsenille ja sidosryhmärekisterin noin 1000 yhteistyökumppanille.
- Julkaistaan Facebook-sivustojen kautta lähes päivittäin ajankohtaisia tietoja tapahtumista, omista ja median uutisista ja vaikuttamistyön ajankohtaisista kysymyksistä.
- Otetaan käyttöön Instagram-tili*

- Twitter-tili tukee ennen kaikkea vaikuttamisviestintää

Vaikuttamisviestintä ja ulkoinen yhteisöviestintä

- Tiedotetaan yhdistyksen uusista perhepoliittisista tavoitteista 2022-2024 (ks. luku 2 vaikuttamistyön suunnitelmista)
- Luodaan omat viestintäsuunnitelmat ainakin vanhemmuuslaki-, sijaissyntyislaki- ja lahjasolujen rekrytointikampanjoille (lisätiedot kampanjoista ks. kohta 2.2.) ja toteutetaan ne*
- Tehdään julkilausumia ja kannanottoja yksin ja yhdessä Monimuotoiset perheet -verkoston ja muiden kumppanien kanssa. Kirjoitetaan lehtien mielipide-palstoille. Käytössä on STT:n tiedotepalvelu ja Retrieverin mediaseuranta.
- Tehdään aktiivista mediatyötä ajankohtaisten tavoitteiden osalta tarjoamalla medialle juttuideoita, haasteltavia ja yhdistyksen asiantuntemusta.
- Kansainvälisen Sateenkaariperhepäivän yhteiskunnallisen teeman viestiminen medialle ja laajalle yleisölle (ei vain tapahtumaviestintä kuten tähän asti) *
- Tuotetaan erilaisia kirjallisia materiaaleja ammatillisen työn tueksi (ks. kohta 3.2.)
- Yhdistys välittää tietoa lapsiperheiden moninaisuudesta, sateenkaari-ihmisten perhesuhteista sekä omasta toiminnastaan myös jakamalla esitteitään, tekemällä koulutuskäyntejä sekä osallistumalla erilaisiin seminaareihin ja tapahtumiin.

Jäsenviestintä ja sisäinen yhteisöviestintä

- Uusien lakimuutosten viestintä jäsenille (uutiskirjeet, nettisivut, tiedotustilaisuudet, tietoiskut tapahtumien yhteydessä), vuonna 2022 erityisesti perhevapaiden uudistus, lapsenhuoltolain muutokset ja julkisten klinikoiden palvelut.
- Luodaan jäsenviestintäsuunnitelma *
- Palveluviestinnän kehittäminen palvelukorien määrittelyn kautta*
- Perhettä suunnitteleville suunnattujen palveluiden (henkilökohtainen neuvonta, perhevalmennukset, miten lapsia tehdään -tilaisuudet ja nettisivujen ohjeet) kokonaisuuden tuotteistaminen, palvelumuotoilu ja järjestelmällinen viestintä. Palvelut ovat olemassa, mutta eivät ole kovin hyvin niiden sateenkaari-ihmistien tiedossa, joilla ei ole vielä lapsia, mutta haluaisivat joskus lapsiperheellistyä.
 - Nettisivuille oma osio *
 - Palvelumuotoilu ja markkinoinnin suunnittelu olemassa oleville neuvontapalveluille *
 - Viestintäsuunnitelma, visuaalinen ilme, printti- ja verkkomateriaalin graafinen taitto, mainosten suunnittelu*
 - Juttuideoiden tarjoaminen medialle neuvontapalveluiden kokonaisuudesta *
 - Tiedottaminen verkostojen ja sosiaalisen median kautta *
 - ”Sateenkaari-ihminen, haluatko lapsiperheellistyä?” (työnimi) -kampanja *
- Tapahtumakalenterin ja -viestinnän kehittäminen (yhdistys järjestää nykyisellään satoja tapahtumia vuodessa) *
- Perhesuhdekeskuksen viestinnässä korostetaan, että keskuksen toiminta on suunnattu kaikille sateenkaari-ihmisille ja heidän läheisilleen, ei vain lapsiperheellisille kuten yhdistyksen muu toiminta.
- Lisätään yhteydenpitoa paikallistiimien vapaaehtoisten kanssa julkaisemalla paikallistiimin uutiskirjettä. Uutiskirjeessä tuodaan näkyväksi työntekijöiden työskentelyä ja tiedotetaan ajankohtaisista asioista. Näin vapaaehtoiset kokevat tulevansa paremmin huomioiduksi ja heillä on välineitä vastata osallistujaperheiden kysymyksiin.*
- Verkkovertaistoiminnan ja Hyvä Kysymys -palvelun viestinnän kehittäminen *
- Julkaistaan päätösluettelot hallituksen kokouksista

Viestintämateriaalit

Ammattilaisille suunnatut materiaalit kuvattu luvussa 3. ja perheille/suunnittelijoille suunnatut materiaalit kuvattu luvussa 4. Tässä ainoastaan viestintään ja markkinointiin tarkoitetut materiaalit.

- Suurelle yleisölle suunnattu tiedotus sateenkaariperheistä: kouluihin ja varhaiskasvatukseen jaettavaa materiaalia (paperi, videot, some, valokuvat), jota sateenkaariperheiden lapset voisivat myös itsekin halutessaan jakaa*
- Markkinointimateriaalit: esimerkiksi prideille ja muihin tapahtumiin paperisia sateenkaarilippuja, joiden takana mainostetaan esimerkiksi nettisivujen Miten lapsia tehdään -osiota tai yhdistyksen neuvonta- ja tukipalveluita.

7.2. Sateenkaariperheitä ja perhettä suunnittelevia koskevan tiedon kerääminen

Sateenkaariperheiden ja perhettä suunnittelevien oikeuksiin, mahdollisuuksiin ja hyvinvointiin liittyy edelleen lukuisia asioita ja tekijöitä, joita ei tunneta.

Tavoitteet

Yhdistyksen toiminta perustuu tutkittuun tietoon kohderyhmän tarpeista. Ammatillisen työn kehittäminen ja lainsäädäntöön ja palvelujärjestelmään vaikuttaminen priorisoidaan selvitysten mukaisesti olennaisimpiin ja kiireellisimpiin asioihin.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Erittäin laaja jäsenkysely / kohderyhmäkysely toteutetaan alkuvuodesta 2022. Kysely on toteutettu joka toinen vuosi vuodesta 2016 alkaen. Tarkoituksena on saada palautetta ja toiveita toiminnasta, mitata toiminnan ja palveluiden tuloksellisuutta ja perheiden hyvinvoinnin kehittymistä sekä kerätä kohderyhmän kokemuksia muutamasta ajankohtaisesta teemasta.
- Kysely perheille uuden lapsenhuoltolain uusien mahdollisuuksien (esim. sosiaalisen vanhemman tapaamisoikeus, oheishuoltajuudesta sopiminen) käyttöönotosta perheissä.
- Kysely apila-, uus- ja kumppanuusvanhempien perheille useamman juridisen vanhemman mahdollisuudesta ja sen todennäköisestä käyttämisestä
- Mahdollisia muita aiheita, joista kyselyitä voisi olla tarkoituksenmukaista tehdä, ovat sosiaaliturvaan liittyvät kysymykset ja mahdollisesti myös myöhäisheränneiden perhetilanteet

7.3. Jäsenpalvelujen kehittäminen

Yhdistyksen jäsenmäärä on kääntynyt taas kasvuun ja jäseniä on noin tuhat. Toimintansa kautta yhdistys tavoittaa satoja henkilöitä, jotka eivät ole yhdistyksen jäseniä. Kyselyiden mukaan suuri osa toimintaan osallistuvista ei ole jäseniä.

Tavoitteet

Jäsenet kokevat, että he ovat osa tärkeää kansalaisliikettä, ja haluavat tukea yhdistyksen tavoitteiden toteutumista pysymällä yhdistyksen jäsenenä. Ne jäsenet, jotka osallistuvat yhdistyksen toimintaan, saavat riittävät ja oikea-aikaiset tiedot toiminnasta. Jäsenyyteen liittyvät prosessit sujuvat nopeasti ja ilman virheitä. Jäseneksi liittyminen on houkuttelevaa ja helppoa. Yhdistyksen jäsenmäärä kasvaa.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Lähetetään kaikille uusille jäsenille kattava uuden jäsenen tieto- ja materiaalipaketti
- Jatketaan jäsenhankinnan tehostamista
- Aktivoidaan paikallistiimejä jäsenhankintaan

7.4. Hyvä hallinto varmistaa toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden

Yhdistyksen toiminnan suuntauksista päättää yhdistyksen yleinen kokous, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Toimintasuunnitelman toteuttamisesta vastaa hallitus, jota johtaa puheenjohtaja. Hallitus kokoontuu 6–8 kertaa vuodessa. Hallituksen esittelijänä toimii toiminnanjohtaja. Yhdistyksen hallintoa ohjaa johtosääntö, joka sisältää myös henkilöstöhallinnon ohjeet. Johtosääntö on tarkennettu viimeksi 2021. Muita ohjaavia asiakirjoja ovat taloussääntö (sisältää matkustussäännön), palkkapolitiikka (päivitetty 2020), tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma (luotu 2021) sekä paikallistoiminnan tavoitteet ja määrärahojen myöntämisen kriteerit (päivitetty 2019). Vuodenvaihteessa 2021–2022 vahvistettava strategia 2030 ohjaa myös hallinnon kehittämistä.

Tavoitteet

Huolehditaan, että yhdistyksen hallinto tukee suunnitelmallista ja tehokasta perustehtävän toteuttamista ja tarkkaa taloudenpitoa. Hyvä hallinto huomioi kaikki yhdistyksen toimijat, jäsenet, osallistajat ja asiakkaat yhdenvertaisesti.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Tehdään vuodenvaihteessa vahvistettavan strategian 2030 toimeenpanosuunnitelmia
- Toteutetaan vuonna 2021 vahvistetun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteitä henkilöstöhallinnon suhteen. Asiaan panostetaan myös vuositeeman takia.
- Järjestetään kevätkokous la 26.3. paikallistoiminnan kehittämispäivien yhteydessä Kuopiossa.
- Syyskokous järjestetään la 5.11. yhdistyksen toimistolla Helsingissä osana Syksyn toimintapäivää, joka sisältää oman ohjelman paikallistiimien vapaaehtoisille ja avointa ohjelmaa jäsenperheille lapsineen.

Seuranta ja arviointi

Sateenkaariperheet ry:n hallitus ja vuosikokous seuraavat toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista raportoinnin sekä toimintakertomusten ja -suunnitelmien avulla. Hallituksen asettamat työryhmät kehittävät ja valvovat tavoitteiden toteutumista. Työntekijät raportoivat hallitukselle toiminnan toteutumisesta. Keskeisimmille toiminnoille laaditaan tarkennetut toimintasuunnitelmat. Keskeisimmistä toiminnoista, osallistujamäärästä ja yhteydenotoista pidetään kirjaa ja seurataan kysynnän kehittymistä. Jäsenistölle tehdään joka toinen vuosi jäsenkysely, jolla kartoitetaan jäsenten toiveita, tarpeita ja kokemuksia yhdistyksen toiminnassa mukanaolosta. Leireistä ja perhevalmennuksista kerätään aina palaute osallistujilta. Vaikuttamistoimintaa arvioidaan yhteistyössä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa. Kaikkien hankkeiden/erillistoimintojen toteutumista arvioidaan Suunta-työkalun avulla. Jatketaan toiminnan tuloksellisuuden arvioinnin ja sen mittarien kehittämistä.

Henkilöstö

Jos haettavat rahoitukset toteutuvat, yhdistys työllistää vuonna 2022 yhteensä 12 työntekijää, joista kaksi hanketyöntekijöitä. Perhesuhdekeskukseen rekrytoidaan kolmas työntekijä. Lisäksi yleishallintoon rekrytoidaan uusi vakituinen työntekijä vaikuttamisviestinnän asiantuntijana työnkuvalla.

Työntekijöiden osaamista ja jaksamista tuetaan säännöllisellä koulutuksella ja virkistyspäivillä. Esimiestyötä tuetaan johtosäännöllä, joka sisältää henkilöstöohjeen, sekä vuonna 2020 käynnistetyn esihenkilötyöryhmän toiminnalla. Palkkausta kehitetään vuonna 2020 vahvistetulla palkkalinjauksella. Työyhteisön toimintaa kehitetään vuonna 2021 vahvistetulla tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla. Toteutetaan työterveyshuoltoa yhteistyössä Terveystalon kanssa työterveyshuollon toimintasuunnitelman pohjalta. Työstetään työsuojelun toimintaohjelmaa

toimintavuoden aikana. Tarjotaan koko henkilöstölle yleislääkäritasoinen sairaanhoito sekä liikunta- ja kulttuurisetelit.

Toimitilat

Sateenkaariperheet ry:n toimitilat sijaitsevat Helsingissä, Hämeentie 29. Toimitila on 230 neliön kokoinen ja koostuu kahdeksasta työhuoneesta ja kahdesta ryhmätilasta. Tilat ovat jääneet pieniksi ja rakennus on huonokuntoinen. Lisäksi tilat eivät ole esteettömät. Näistä syistä toimintavuoden aikana etsitään uudet toimitilat Helsingin kantakaupungin alueelta.

Talous

Yhdistyksen rahoitus perustuu pääosin veikkausvoittovaroihin. Muita rahoittajia ovat Kansan sivistystyön liitto, ulkoministeriö sekä Helsingin, Turun ja Tampereen kaupungit. Kaupunkien avustukset ovat nousseet tasaista tahtia. Tuottoja saadaan lisäksi osallistumismaksuina, lähinnä leiritoiminnasta. Näillä tuotoilla katetaan osa leirikeskusten perimistä maksuista. Oman varainhankinnan tuotot ovat jäsenmaksuja, lahjoituksia ja pienehköjä tarvikemyynnin tuottoja. Viime aikoina myös yritys yhteistyötä on aloitettu varoivaisesti. Omaa varainhankintaa on tehty myös Facebookissa yhteistyössä Seta ry:n kanssa.

Vuoden 2022 budjetissa varsinaisen toiminnan kaikki kulut ovat 1 036 150 euroa:

- yleishallinto 227 500
- sateenkaariperhetoiminta 127 750
- kumppanuusvanhemmuushanke 176 900
- perhesuhdekeskus 224 000
- Monimuotoiset perheet -verkosto 280 000

Yleishallinnon kuluja on lisätty vaikuttamisviestinnän asiantuntijan palkka- ja sivukuluihin sekä lisääntyneisiin toimisto- ja hallintokuluihin yhteensä 63 000 euroa. Lisäksi muuttokuluihin budjetoidaan ylimääräinen 10 000 euroa. Stealta haetaan korotusta yleisavustukseen näiden kulujen kattamiseksi.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Talouden seuranta toteutetaan vuosittain vahvistettavan taloussäännön mukaisesti.
- Hallitus nimittää kaksi tositetarkastajaa parantamaan omavalvontaa.
- Vuodelle 2022 on haettu STEAn yleisavustuksen jakamista kahdeksi avustuskohteeksi. Sateenkaariperhetoiminnalle on haettu kohdennettua avustusta, jolloin yleisavustukselle jäisi vain hallinnon, viestinnän ja edunvalvonnan kokonaisuudet ("yleishallinto").
- Aletaan seurata kv-toiminnan ja hallituksen toiminnan kuluja omilla kustannuspaikoillaan.
- Taloushallinnon sähköistämistä edistetään hiljalleen.
- Paikallistoiminnan määrärahat varataan ja niiden käyttöä valvotaan vuonna 2019 päivitettyjen kriteerien perusteella.

Liite 1: Paikallistiimien tarkemmat toimintasuunnitelmat

Suurin osa vertaistoiminnan osallistumista tapahtuu vapaaehtoisista koostuvien paikallistiimien toteuttamissa tapahtumissa. Kukin paikallistiimi suunnittelee toimintansa resurssiensa ja yhteisesti asetettujen tavoitteiden pohjalta. Toimisto tukee tiimien toimintaa neuvonnalla, koulutuksella ja taloudellisella tuella.

Paikallistoiminnan tavoitteet:

- lapset pääsevät näkemään monenlaisia perheitä
- vanhemmat saavat vertaistukea muilta vanhemmilta
- vanhemmat ja lapset löytävät kontakteja / uusia ystäviä / laajentavat elinpiiriään
- osallistujat saavat neuvoja ja yhdistyksen materiaaleja
- toiminta tavoittaa erityisissä elämäntilanteissa olevia, esim. yhden vanhemman perheitä
- sateenkaariperheet ja yhdistys tulevat näkyvämmiksi paikkakunnalla, niin asukkaiden kuin ammattilaisten osalta
- paikalliset perhepalvelut saavat perheiltä palautetta palveluista, palveluntarjoajia koulutetaan ja päättäjiin vaikutetaan sateenkaariperheiden huomioimiseksi alueella.
- osallistujille kerrotaan aktiivisesti yhdistyksen jäsenyydestä

Paikallistiimien suunnitelmat vuodelle 2022:

Helsinki

Pääkaupunkiseudun sateenkaariperheiden tiimi järjestää vuoden 2022 aikana monipuolista toimintaa koronarajoitusten salliessa. Tapaamiset ovat suurimmaksi osaksi vapaamuotoisia ja vertaistuellisia, mutta paikalla on lähes aina pääkaupunkiseudun sateenkaariperheiden tiimin jäseniä, joilta voi kysellä yhdistyksen toimintaan liittyvistä asioista sekä saada mahdollisesti muuta ohjausta ja neuvontaa.

Paikallistiimin toimintaa kehitetään ja tiimin jäseniä sitoutetaan toimintaan tiimipalaverien kahvituksella sekä panostamalla tiimin yhteishenkeen. Paikallistiimi kokousta noin kolme kertaa vuodessa. Paikallistiimi järjestää tiimin kesken virkistys- ja ideointipäivän alkuvuodesta 2022. Tiimiin pyritään saamaan lisää aktiivisia jäseniä.

Retkistä osa on maksullisia ja osa maksuttomia. Osallistumismaksuissa huomioidaan yhdistyksen jäsenet.

Säännöllisten tapaamisten lisäksi kuka tahansa halukas voi ehdottaa tapaamista esimerkiksi omaan lähipuistoonsa itselle sopivaan aikaan. Tapaamiset voivat olla sisällä tai ulkona. Tapaamisten järjestämiseen ja tiedottamiseen saa apua pääkaupunkiseudun tiimiltä.

Tapaamiset ovat etupäässä Helsingissä, mutta joitakin koko perheen retkiä tehdään myös Helsinkiä ympäröiviin kaupunkeihin. Koululaistoiminta jakaantuu suhteellisen tasaisesti Espoon, Helsingin, Sipoon ja Vantaan välille. Ainakin yksi koululaisille suunnattu retki tehdään pääkaupunkiseudun ulkopuolelle, mahdollisesti yhteistyössä jonkun toisen paikallistiimin kanssa, kuten jo ainakin kolmena aiempina vuotena ennen koronaa. Näin Helsingin resursseja pyritään jakamaan pääkaupungin ulkopuolelle, jossa ei perheiden harvalukuisuuden vuoksi ole omaa koululaistoimintaa.

Helsinki Priden suhteen tehdään yhteistyötä Helsinki Pride -yhteisön kanssa. Sukupuolen moninaisuuden tiimoilta yhteistyökumppanina on Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskus.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Perhekahvila kotivanhemmille joka tiistai läpi vuoden
- Kuusi kaikenlaisten perheiden perhetapaamista, joista osa teemoitettuja, esim. Halloween ja ystävänpäivä. Jokaisessa tapaamisessa esittäytymiskierros.
- Alkutaipaleiltoja lapsiperheen suunnittelijoille ja perheyden alkutaipaleella oleville kerran kuukaudessa
- Sukupuoleltaan moninaisten perhekahvila kerran kuukaudessa
- Polyperheiden perhekahvila kerran kuukaudessa
- Myöhäisheränneiden eli heterosuhteessa aiemmin eläneiden ryhmä kerran kuukaudessa, ja lisäksi yhteisiä retkiä mm. luontoon ja teatteriin
- Miesten ryhmä noin kerran kuukaudessa
- Sosiaalisten vanhempien ryhmä joka toinen kuukausi
- Kaikenikäisten lasten vanhemmille ja lisäksi koululaisten kotiväelle erikseen aikuisten omaa toimintaa, esim. pakopeli-ilta, teatterivierailu ja retki kulttuurin pariin
- Koululaiset kokoontuvat noin joka toinen kuukausi, välillä itsekseen ja välillä perheidensä kanssa erilaisten toimintojen äärelle. Suunnitelmissa mm. metsä- ja saariretkiä, kalliolaskeutumista, vesiliikuntaa, melontaa ja pelailua
- Jokunen retki ulos, sisä- tai ulkoliikuntapuistoon tai muuhun kivaan paikkaan, yksi retkistä yhteistyössä muiden paikallistiemien kanssa pääkaupunkiseudun ulkopuolelle
- Kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä järjestetään koko perheen juhlat, joissa saippuakuplataitelua ja glittertatuointeja
- Helsinki Prideilla alkutaipaleilta, perhekahvila, picnic, perhetapaaminen, sosiaalisten vanhempien ryhmä, retki, koululaisten ohjelmaa, isätapaaminen, sukupuoleltaan moninaisten perheiden tapaaminen, myöhäisheränneiden ilta ja polyperhekahvila
- koululaisten oma viikonloppuleiri Vartiosaassa
- teini-ikäisten vanhempien vertaisviikonloppu
- Lahjan päivän picnic-tapahtuma jossakin leikkipuistossa

Häme

Paikallistiimiin kuuluu tällä hetkellä kaksi henkilöä. Tapaamiset järjestetään Hämeenlinnassa viikonloppuisin, jolloin myös koululaisten ja kauempaa tulevien on helpompi osallistua. Tapaamisen kutsutaan mukaan myös perheestä haaveilevat ja alkumetreillä olevat.

Suurin osa tapaamisista järjestetään ulkoillen sekä retkien merkeissä. Tämä on ollut osallistuvien perheiden toivomus ja lisäksi nyt korona aikana olevien säädösten takia myös toimiva ratkaisu. Perhetapaamisten sisältöjä kehitetään yhdessä osallistujien kanssa.

Toimintaan osallistuville kerrotaan Sateenkaariperheet ry:n jäsenyydestä ja jaetaan tietoa valtakunnallisesta toiminnasta ja tapahtumista. Paikallistoiminnasta tiedotetaan myös MML:n ja neuvoloiden omien tiedotuskanavien kautta. Tavoitteena on löytää uusia vapaaehtoisia mukaan tiimiin.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Talvirieha
- Kylpyläretki
- Sisäpelejä ja temppurata koululla
- Metsäretkiä
- Tapaaminen Prideilla
- Kesäretki Puuhamaahan
- Tapaaminen taidefestivaali- Hippaloilla
- Pikkujoulut marras/joulukuussa

Joensuu

Joensuun paikallistoimintaan etsitään uusia tekijöitä. Jos Vertaisryhmätoimintaa on mahdollista järjestetään yhteistyössä Vanhemmuuden vertaistukiyhdistys Liekku ry:n ja Pohjois-Karjalan Seta ry:n kanssa.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- retkiä ja tapaamisia tiimiläisten ja kävijöiden toiveiden ja ideoiden perusteella
- Pohjois-Karjala Prideille ohjelmaa lapsille ja lapsiperheille

Jyväskylä

Jyväskylässä paikallistoiminnasta vastaa kaksi henkilöä, joista toinen myös kouluttaa alueen ammattilaisia sateenkaariperheiden kohtaamisesta. Tiimiin otetaan mukaan uusia tekijöitä. Vuoden 2022 tavoitteena on järjestää tapahtumia monipuolisesti, vakinaistaa toimintaa ja lisätä kävijämääriä.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- kaikille perheille ja suunnittelijoille yhteisiä tapaamisia muutaman kerran
- laskiaistapahtuma Halssilan hiihtomaassa
- Liikunnallinen tapahtuma seikkailupuistossa
- kylpyläpikkujoulut Laajavuorella
- aikuisten tapaaminen esim. keilailun ja ruokailun merkeissä kaksi kertaa
- Muita tapaamisia järjestetään kysynnän mukaan

Kokkola

Kokkolan paikallistiimiin kuuluu kolme henkilöä. Alueen Facebook-ryhmään pyritään saamaan kaikki alueen sateenkaariperheet ja perheestä haaveilevat. Yritetään löytää sopivaa toimintaa kaikille ottaen huomioon lasten iät ja perheiden toiveet. Tarkoituksena on myös kehittää paikallista vaikuttamistoimintaa ja huolehtia, että paikallisilla ammattilaisilla on tietoa sateenkaariperheistä.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Ollaan mukana Kokkola Priden suunnittelussa ja järjestämisessä, hankitaan lapsille ohjelmaa puistotapahtumaan.
- Järjestetään perhetapaamisia, joista sovitaan Facebook-ryhmässä.
- Kesällä retki Kälviälle Toivosen eläinpuistoon
- Talvella pulkkamäki ja laavu
- Vertaistuellinen tapaaminen/illanvietto pelkästään aikuisille
- Toimitetaan esitteitä kaupungin perhepalveluihin.
- Tarpeen mukaan voidaan järjestää sateenkaariperhekoulutus, jonka kohderyhmänä ovat perheiden kanssa tekemisissä olevat ammattilaiset

Kuopio

Kuopion toiminnasta vastaa yksi henkilö, joka keskittyy toimintavuonna ensisijaisesti toiminnallisten tapaamisten ja Priden perheohjelman järjestämiseen. Etsitään innokkaita perhetapaamisten vetäjiä. Vetäjän löytyessä on perhekahviloita mahdollisuus järjestää Perheentalolla tai Männistön nuorisotalolla. Kuopiohallin pomppualueen tapaamisten järjestäminen

on kiinni siitä loppuvatko korona-rokotukset siellä. HopLopiin rekrytoidaan perheiden teini-ikäisiä nuorempien lasten leikkittäjiksi ja hoitajiksi, jotta vanhemmilla on mahdollisuus rauhaansa vertaiskeskusteluun.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- retki HopLopiin
- Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän värikäs puistotapahtuma
- Isojen koululaisten pakopeli
- Retki laavulle
- Kauppakeskuksen leikkialueella tapaaminen
- Kuopio Pridella Miten lapsia tehdään -tilaisuus, perhepicnic ennen ja jälkeen kulkueen ja yhteistyössä Perheentalon kanssa ohjelmallisia perhetapaamisia
- perhetapaamiset yhdeksän kertaa, jos löytyy uusia tiimiläisiä
- koululaisten pomputapaaminen Kuopiohallissa
- kaikenikäisten lasten perheiden yhteispomput Kuopiohallissa

Kymenlaakso

Kymenlaakson toimintaa pyörittää yksi vapaaehtoinen, uusia vapaaehtoisia houkutellessaan mukaan. Kymenlaaksossa ollaan mahdollisuuksien mukaan mukana erilaisissa yleisö- ja perhetapahtumissa, ja tarpeen mukaan koulutetaan paikallisia sosiaali-, terveys- ja opetusalan toimijoita.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- muutama retki tai kokoontuminen perheiden kotona
- Alueen perhetapahtumaan osallistuminen
- Miten lapsia tehdään -tilaisuuksia alueen Kotkan/Kouvolan prideilla
- Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän kokoontuminen
- Retki Tykkimäen huvipuistoon

Rovaniemi

Rovaniemellä toiminnasta vastaa yksi aktiivi. Perheitä yritetään aktivoida ja saada tietoisiksi vertaistoiminnasta. Vanhempien vapaaseen viikonloppuun toivotellaan osallistujia ympäri Suomen.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Perhetapaaminen MLL:n tiloissa
- Arctic Priden perhetapaaminen
- vanhempain vapaa viikonloppu – vertaisviikonloppu aikuisille
- Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän tapaaminen Rollohallissa -puistossa
- Uimaranta- ja luontoretki
- perhepikkujoulut

Tampere

Tampereen alueen toimintaa organisoii kolmihenkinen tiimi. Uusia tekijöitä otetaan mukaan. Tampereella järjestetään toimintaa erilaisilla teemoilla eri perheryhmille erikseen ja yhdessä. Lisäksi järjestetään perheiden vanhemmille omaa vertaistuellista toimintaa. Tampereella yhteistyötä tehdään Pirkanmaan Setan, Perheasiain neuvottelukeskukseen ja muiden järjestöjen

kanssa. Tiimin jäsenet jakavat suunnitelmallisesti yhdistyksen tuottamaa ja jakamaa materiaalia esimerkiksi neuvoloihin ja varhaiskasvatuksen toimijoille.

Toimenpiteet vuonna 2022:

- Alkutaipaletapaaminen kerran kuukaudessa
- Yhden vanhemman perheiden kokoontumisia kaksi kertaa
- Koululaisten tapahtumia kaksi kertaa
- Perhetapaamisia joka kuukausi Setan toimistolla, teatterissa ja liikuntapaikoissa, Muumimuseossa sekä ulkona retkeillen
- Kaksi aikuisten illanviettoa
- Kaksi aikuisten keskustelu- ja luentotilaisuutta.
- Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän kotibileet
- Perheleiri talvella ja kesällä
- Aikuisten vertaisviikonloppu alkukeväällä
- Prideilla perhetapaaminen ja Miten lapsia tehdään -tilaisuus
- Aikuisten pikkujoulut
- Kaikkien perheiden joulujuhla
- Hedelmöityshoitoklinikka Ovumia tutustuminen
- Isovanhempien päivä sateenkaariperheiden lasten kanssa
- Kurssimuotoinen lasten satutuokio sateenkaariperheteemalla

Turku

Neljästä vapaaehtoisesta koostuva paikallistiimi järjestää Turun toimintaa. Kokeillaan perhekahvilatoiminnan järjestämistä yhteistyössä MLL:n Marakatin ja Simpukka ry:n kanssa. Koululaisten säännöllistä toimintaa suunnitellaan yhteistyössä koululaisten kanssa, sekä järjestetään ohjattua, toiminnallista ohjelmaa, joka mahdollistaa nuoren oman perheidentiteetin vahvistumisen ja pohtimisen. Tärkeänä tavoitteena on saattaa myös kouluikäisiä sateenkaariperheiden lapsia toistensa yhteyteen.

Jatketaan paikallisen vaikuttamistoiminnan kehittämistä ja huolehditaan, että paikallisilla viranomaisilla ja ammattilaisilla on tietoa sateenkaariperheistä. Toimitetaan esitteitä kaupungin perhepalveluihin ja osallistutaan koulutuksiin. Tarpeen mukaan voidaan järjestää sateenkaariperhekoulutus, jonka kohderyhmänä ovat terapeutit, psykologit ja lääkärit.

Toimenpiteet vuonna 2021:

- Kaikille avoimia perhetapaamisia säännöllisesti kahdeksan kertaa vuodessa
- Arkipäivisin puistotreffejä kotivanhemmille lapsineen
- Alkutaipaletapaamisia suunnilleen kuukausittain
- Miten lapsia tehdään? -tilaisuus
- Tutustumiskäynti hedelmöityshoitoklinikalle
- Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän tapahtuma Kuralan kylämäellä
- Koululaisten toiminnallisia tapaamisia, mm. Peli-iltoja, elokuvia ja retkiä
- Turku Pridella puistojuhla ja jokaisen ryhmän oma tapaaminen
- Kaksi retkeä
- Tonttujuhla
- Viikonloppureitti Seilin saarella
- Toiveiden ja tarpeiden mukaan järjestetään muutakin ryhmätoimintaa, mm. englanninkielisiä perhetapaamisia kansainvälisille sateenkaariperheille
- Paikallistiimiläiset virkistäytyvät yhdessä toimintavuoden päätteeksi.

Lahti, Lappeenranta, Mikkeli, Pori ja Seinäjoki

Näissä kaupungeissa etsitään uusia paikallisvastaavia tai -tiimejä. Perheet tapaavat toisiaan epämuodollisemmin. Tapahtumia (esimerkiksi Miten lapsia tehdään -tilaisuuksia, sateenkaariperhekoulutuksia ja parisuhdetoimintaa) järjestetään yhteistyössä Setan paikallisjärjestöjen kanssa.

Toimintasuunnitelma vuodelle 2022

Toimintasuunnitelma toimii STEAlle osoitettua toiminta-avustushakemusta täydentävänä ja tarkentavana suunnitelmana vuodelle 2022. Toiminnan kokonaisuus sekä pitkän aikavälin tavoitteet on määritelty kattavasti kyseisessä hakemuksessa.

Liite 2 Monimuotoiset perheet -verkoston toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelma vuodelle 2022

Toimintasuunnitelma toimii STEAlle osoitettua toiminta-avustushakemusta täydentävänä ja tarkentavana suunnitelmana vuodelle 2022. Toiminnan kokonaisuus sekä pitkän aikavälin tavoitteet on määritelty kattavasti kyseisessä hakemuksessa.

Monimuotoiset perheet -verkosto

Monimuotoiset perheet -verkosto on kymmenen perhejärjestön yhteistyöverkosto. Järjestöjä yhdistää se, että kaikkien kohderyhmät poikkeavat jollain tavalla oletetusta perheestä. Järjestöjen yhteenlasketut kohderyhmät edustavat yli 1/3 kaikista suomalaisista perheistä.

Monimuotoiset perheet -verkostossa ovat mukana Adoptioperheet ry, Käpy Lapsikuolemaperheet ry, Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, Familia ry, Perhehoitoliitto ry, Sateenkaariperheet ry, Suomen Monikkoperheet ry, Suomen Nuoret Lesket ry, Suomen Uusperheiden Liitto ry ja Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry.

Toimintaa rahoittaa STEA.

Tarkoitus

Monimuotoiset perheet -verkosto lisää yhteiskunnallista ymmärrystä perheiden monimuotoisuudesta tiedon ja vaikuttamisen keinoin. Verkosto kokoaa ja vie tietoa monimuotoisten perheiden tarpeista poliittisen päätöksenteon, palvelujärjestelmän sekä työelämän kehittämisen tueksi.

Tavoitteet

Monimuotoiset perheet -verkoston tavoitteena on edistää monimuotoisten perheiden yhdenvertaisuutta lainsäädännössä, lasten, nuorten ja perheiden palveluissa sekä työelämässä. Verkoston toiminnan tavoitteena on, että monimuotoisten perheiden tarpeet näkyvät poliittisessa päätöksenteossa sekä työn ja perheen yhteensovittamisen käytäntöjä kehitettäessä.

Tavoitteena on lisäksi vahvistaa perheitä kohtaavien ammattilaisten sekä työelämän toimijoiden osaamista ja varmistaa, että palvelujärjestelmää ja työelämää kehitetään monimuotoiset perheet huomioiden.

Vaikuttamistyön tueksi on laadittu erilliset vaikuttamistyön tavoitteet sekä valtakunnalliselle, hyvinvointialueiden että kuntapolitiikan tasolle.

Toiminta

Monimuotoiset perheet -verkosto koostaa tietoa yhteiskunnallisista muutostarpeista erilaisiin perhetilanteisiin liittyen ja vie tätä tietoa kohdennetusti poliittisille päättäjille sekä palvelujärjestelmän ja työelämän kehittäjille. Samalla verkosto vahvistaa jäsenjärjestöjensä itsenäistä vaikuttamistyön osaamista ja asiantuntija-asemia.

Verkoston työ toteutetaan pääosin kolmen työntekijän voimin. Jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajista koostuva johtoryhmä vastaa poliittisten viestien muodostamisesta sekä vastaa toiminnan seurannasta ja arvioinnista yhdessä työntekijöiden kanssa. Ammattilaisten kehittämispäivillä, messuilla, puoluekokouksissa ja muissa tapahtumissa verkostoa edustavat joko verkoston työntekijät tai jäsenjärjestöjen työntekijät ja vapaaehtoiset.

Vuonna 2022 toiminnassa toteutetaan seuraavia toimia:

- Edistetään aloitteellisesti verkoston poliittisia tavoitteita vuosille 2019–2023.
- Koostetaan kohdennettua tietoa vaikuttamistyön, työelämän ja lasten nuorten ja perheiden palveluissa toimivien ammattilaisten tarpeisiin.
- Viedään tietoa aloitteellisesti sinne, missä sitä tarvitaan (mm. kansanedustajat ja ministerit, kuntatason valtuustoryhmät, työelämätoimijat, alueelliset sote-uudistuksen kehittäjätyöryhmät jne.).
- Kartoitetaan jäsenjärjestöjen ajankohtaisia vaikuttamistyön tarpeita.
- Osallistutaan keskeisiin lainsäädäntöhankkeisiin ja työryhmiin (mm. sosiaaliturva, vuoroasuminen, vanhemmuuslaki, sijaissyntytyt).
- Tavataan ja viestitään päättäjille, avustajille, virkahenkilöille ja muille keskeisille tahoille.
- Toimitaan koollekutsujana ja sihteerinä eduskunnan Monimuotoiset perheet -tukiryhmässä.
- Osallistutaan puoluekokouksiin ja -risteilyille sekä ammattilaisten ja työmarkkinatoimijoiden messuille ja muihin kokoontumisiin.
- Julkaistaan kannanottoja.
- Tarjotaan apua päättäjille lakialoitteisiin, puoluekokousaloitteisiin ja kirjallisiin kysymyksiin.
- Julkaistaan aluevaalitavoitteet.
- Viestitään aluevaalitavoitteista ja kontaktoidaan uusia aluevaltuustoja.
- Koostetaan ja julkaistaan eduskuntavaalitavoitteet.
- Seurataan sote-uudistuksen etenemistä. Vaikutetaan erityisesti perhekeskuskehittämiseen, palveluiden yhdenvertaisuuteen sekä monimuotoisten perheiden tarpeisiin vastaavien palveluiden saatavuuteen (mm. eropalvelut, kotipalvelu, vuorohoito, koululaisten aamu- ja iltapäivähoito).
- Toteutetaan kysely kotipalvelun saatavuudesta perheille.
- Osallistutaan kirkon kasvatus- ja perheasian neuvottelukuntaan 2020–2024.
- Käynnistetään yhteistyötä uudistuneiden perhevapaiden jalkauttamiseksi (KELA, neuvolatoimijat).
- Koulutetaan pyynnöstä nykyisiä ja tulevia ammattilaisia monimuotoisista perheistä, perheiden monimuotoisuuden kohtaamisesta ja perheiden erityistarpeista.
- Järjestetään 2 omaa avointa verkkokoulutusta.
- Tarjotaan ammattilaisille soveltuvaa ja kiinnostavaa materiaalia monimuotoisetperheet.fi-sivustolla ja kehitetään uusia materiaaleja ajankohtaiseen tarpeeseen.

- Tehdään yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa. Ollaan käytettävissä asiantuntijana opetusmateriaalien tms. materiaalien kehittämiseksi
- Ylläpidetään tiivistä yhteistyötä verkoston työntekijöiden ja johtoryhmän välillä ajantasaisen asiantuntija- ja kokemustiedon välittämiseksi.
- Tehdään yhteistyötä tutkimuskentän kanssa monimuotoisia perheitä koskevan tutkimustiedon lisäämiseksi ja hyödyntämiseksi.
- Ollaan median, erilaisten työryhmien, kehittämishankkeiden yms. käytettävissä asiantuntijana, myös aloitteellisesti.
- Rakennetaan yhteistyötä työmarkkinajärjestöjen ja muiden työelämätoimijoiden kanssa. Kehitetään tapoja vaikuttaa työelämään yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa.
- Tavataan työmarkkinajärjestöjen asiantuntijoita ja muita työelämätoimijoita, jotka kehittävät perheystävällisyyttä.
- Jatketaan pilottihankemallin pohjalta yhteistyötä eri ammattiliittojen kanssa. Yhteistyömalli sisältää kyselyn luottamushenkilöille sekä koulutusta kyselyn pohjalta asiantuntijoille ja luottamushenkilöille.
- Käynnistetään pilottihanke yhden työnantajajärjestön kanssa.
- Pohjustetaan perheystävällisyyden kehittämistä työehtosopimuksista käytävällä neuvottelukierroksella 2023–2024 ja kehitetään tavoitteita myös paikalliseen sopimiseen.
- Arvioidaan verkoston toimintaa ja sen tuloksellisuutta säännöllisesti.
- Tuetaan järjestöjen välistä vertaistukea ja vertaisoppimista.
- Järjestetään tarvittaessa yhteisiä koulutuksia järjestöjen työntekijöille.
- Järjestetään jäsenjärjestöjen hallituksille yhteiset hallituspäivät (siirtyivät vuodelta 2021).

Arviointi

Toiminnan seurannasta ja arvioinnista vastaavat verkoston työntekijät yhdessä jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajista koostuvan johtoryhmän kanssa. Arviointi toteutetaan systemaattisena osana toimintaa ja siitä raportoidaan johtoryhmälle neljä kertaa vuodessa ja rahoittajalle raportoinnin yhteydessä. Verkoston toimintaa kehitetään jatkuvasti arvioinnista saatujen tulosten ja kehitysehdotusten pohjalta.

Hallinto ja talous

Monimuotoiset perheet -verkostossa ylintä päätäntävaltaa käyttää jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajista koostuva johtoryhmä. Johtoryhmä kokoontuu vuoden 2022 aikana neljä kertaa. Toiminnan hallinnoijana toimii yksi verkoston jäsenjärjestöistä, Sateenkaariperheet ry.

Monimuotoiset perheet -verkoston toteuttamalle toiminnalle on myönnetty STEAn kohdennettu toiminta-avustus vuosille 2020–2022. Muuta rahoitusta verkostolla ei ole.

Verkoston budjetti vuodelle 2021 oli 300 000 €. Budjetti vuodelle 2022 on 280 000 €.